

DZIENNIK NARODOWY

Na nadchodzące święta
Browar Parowy Fr. BRAULINSKIEGO
 poleca piwa, lemoniady i wody gazowe

Stawka na młodzież i na wieś

Garść informacji z obu frontów

W kołach politycznych rozeszły się informacje, że prezes naprawiackiej organizacji młodzieży wiejskiej „Siew” p. Gierat odbył ostatnio szereg rozmów z działaczami Ozonu oraz z pewnym wielce wpływowym członkiem gabinetu. W ślad za temi informacjami pojawiły się pogłoski, że stosunek „Siewu” do Ozonu ulegnie zasadniczej zmianie. Podobno już teraz posłowie i senatorowie, należący do klubu parlamentarnego Ozonu, otrzymują dyspozycje, aby działając w terenie współpracowali z organizacją „Siewu”. Zmiana tego stosunku spowodowana jest również tą okolicznością, że do Rady Naczelnej Ozonu powołani będą w znacznej ilości działacze i przedstawiciele „naprawy”.

Nowe ustosunkowanie się „Siewu” do Ozonu spowodować może kryzys w sekcji wiejskiej Związku Młodej Polski. Sekcją tą kierują

bowiem działacze, których od „Siewu” dzieli nie tylko ideowy ale i personalny antagonizm.

Bliskie czy też już nawet dokonane pogodzenie się Ozonu z „Siewem” jest dalszym dowodem, że Ozon podejmie w najbliższych ty-

godniach zdecydowaną i szeroko zakrojoną kampanję o pozyskanie wsi.

W powyższym świetle nabierają znaczenia plany, zmierzające do gospodarczego opanowania stosunków

wiejskich. O planach tych informuje „Zwrot” następująco:

Przygotowuje się nowa organizacja, która ma zająć się odbudową wsi, odbudową gospodarczą naturalnie. Kilka tysięcy gmin dostanie kilka tysięcy instruktorów, których raporty będą decydować o przyznawanych kredytach i innych ulgach.

Tak więc obok sieci administracji, sieci samorządowej, ozonowej, zasnutej wieś sieć „gospodarczą”, inna niż dotychczasowa. Sieć tę rozstrzyga zamierza Ministerstwo Rolnictwa i Reform Rolnych przez swe organy i przez nową organizację.

Nie ulega wątpliwości, że ta „sieć gospodarcza” znajduje się na linii wysiłków, które mają lud wiejski odciągnąć od udziału w opozycyjnej akcji politycznej.

Rozgrywki o wpływy na wsi zapowiadają się zatem więcej, niż ciekawie.

Adwokackie interwencje szkodzą osadzonym w Berezie

Rodziny osób osadzonych w miejscu odosobnienia w Berezie Kartuskiej podejmują przeważnie przez adwokatów interwencje w władz administracyjnych. Od chwili, kiedy do Berez zaczęto wysyłać waluciarzy, spekulantów, czarnogieldziarzy i szmuglerów, liczba interwencji adwokackich wzrosła do wielkich rozmiarów.

Adwokaci podejmują interwencje, mające na celu zwalnianie osób zesłanych do Berez.

Półoficjalnie komunikują, że podejmowane interwencje pozbawione są wszelkich podstaw prawnych. Interwencje te są nie tylko bezskuteczne, ale uprost przeciwnie pociągają za sobą przedłużenie pobytu w Berezie, tych osób, w interesie których są podejmowane.

Warto dodać, że były próby interwencji adwokackich u władz centralnych w Warszawie oraz na miejscu w Berezie Kartuskiej.

Barcelona tonie w ciemnościach

Praca w fabrykach broni i amunicji przerwana

SARAGOSSA. Bezpośredni następstwem zajęcia przez powstańców zapory wodnej Tremp jest unieruchomienie prawie wszystkich zakładów przemysłowych w Barcelonie, których instalacje elektryczne zasilane były prądem z elektrowni sprzężonej z tą zaporą. Barcelona jest prawie zupełnie pogrążona w ciemności, praca w fabrykach broni i amunicji została przerwana, a tramwaje unieruchomione.

Mimo apelu Generalidad do ludności o zachowanie spokoju i mimo obietnicy dostarczenia prądu elektrycznego z innego źródła, panuje w mieście panika. Niepokoju ludność powiększyła w znacznym stopniu rozszerzona ostatnio wiadomość, jakoby rząd miał się przenieść do Walencji.

Równocześnie wojska powstańcze zyskują wciąż na terenie, posuwając się, mimo rozpaczliwego oporu oddziałów rządowych, w kierunku dróg z Taveja i Camarasa, podczas gdy kolumny legionistów znajdują się już w bezpośredniej bliskości Tortosy. Wojska rządowe usiłowały dokonać dywersji na froncie Guadalajara, gdzie odniosły nawet przejściowe sukcesy, kontrofensywa jednak powstańców zmusiła je do cofnięcia się, po poniesieniu znacznych strat, do pozycji wyjściowych.

SALAMANKA. Oficjalny komunikat kwatery głównej donosi: wojska powstańcze zajęły wczoraj miejscowości Talarn, Claret i Puigmasana. Wczorajszy dzień poświęcono również oczyszczaniu zdobyte-

go ostatnio terytorjum.

Oddziały, operujące na południu, przekroczyły rzekę Noguera Pallaresa w pobliżu Tremp, zajęły tę miejscowość oraz znajdujące się w jej sąsiedztwie wielkie zbiorniki wody. Oddziały te zajęły również miejscowości Vilamitjana oraz Lapobla de Segur, wielką elektrownię, zaopatrującą prądem wysokiego napięcia Barcelonę. Inne oddziały powstańcze zajęły elektrownię Cabet i Terradets.

Inna dywizja, łamiąc opór nieprzyjaciela, zajęła na północnym wschodzie wzgórze Coscollesa, Latosa i Muntanola oraz na północnym zachodzie miejscowość Blanca. Na froncie Guadalajara odparli powstańcy zdecydowanie wszystkie ataki nieprzyjacielskie.

Tajemniczy wyjazd ks. Bernarda z Holandji

Nieporozumienia z królową Wilhelminą

HAGA. Opinia publiczna zaniepokojona jest tajemniczym wyjazdem ks. Bernarda, małżonka następcy tronu ks. Juljana, oraz jego brata, ks. Aschwin. Obydwaj opuścili kraj 26 marca, udając się w nieznanym kierunku.

Według uporzeczonych pogłosek, wyniknąć miał spór pomiędzy ks. Bernardem a królową Wilhelminą na tle zaręczyn ks. Aschwin z p. Jettle Sandberg, wdową po angielskim pilocie.

30-letnia p. Sandberg była zamężna już dwa razy. Obaj jej mężowie zginęli w katastrofach samochodowych.

Koła oficjalne nie ujawniają miejsca pobytu ks. Bernarda i jego brata, podając jedynie, że mąż na-

stępny tronu przebywa na rekonwalescencji po ostatnim wypadku samochodowym.

Wobec tego, że jeszcze przed tajemniczym jego wyjazdem podano

do publicznej wiadomości, iż książę Bernard wrócił całkowicie do zdrowia, opinia publiczna przyjmuje sceptycznie oficjalne oświadczenie o celu jego nagłego wyjazdu.

Dwie zbrodnie polityczne w Szanghaju

LONDYN. Z Szanghaju donoszą, że Herman Liu, chiński rektor Uniwersytetu w Szanghaju, został dziś rano zamordowany w dzielnicy międzynarodowej. Jeden z morderców, został przez policję schwyty. Zeznał on, że został wynajęty, aby zamordować Liu, jako zdradcy narodu chińskiego.

SZANGHAJ. Z rzeki Wangpu, wy-

łowiono zwłoki wiceprezydenta rady miejskiej koncesji międzynarodowej Harolda Portera, który zniknął bez śladu przed kilkoma dniami.

Śledztwo ustaliło, że Porter był zamordowany kilkoma ciosami bagnetu, a następnie wrzucony do rzeki. Ciało wrzucone zostało przypuszczalnie w rejonie, będącym pod kontrolą japońską.

Kierownictwo Ozonu poświęca wciąż bardzo dużo uwagi sprawom młodzieży. Podobno ma być powołana do życia nowa organizacja młodzieży pod nazwą „pionierów OZN”.

Na Bielanych pod Warszawą urządzony będzie specjalny kurs dla kierowników i działaczy „Służby Młodych” Ozonu. Kurs ma potrwać 10 dni. Wśród wykładowców wymieniani są: gen. Skwarczyński, płk. Wenda, mjr. Galinat, mjr. Lepecki, b. poseł Stahl.

A więc w najbliższym czasie główna stawka pada na wieś i na młodzież. w-y.

Konkurs na powieść historyczną o Polsce i Litwie

KOWNO. Uniwersytet Witolda Wielkiego ma wkrótce ogłosić konkurs na powieść historyczną, osnutą na tle stosunków polsko-litewskich.

Decydujący dzień we Francji

PARYŻ. Plenarne posiedzenie senatu rozpoczęło się popołudniu. Na porządku dziennym projekty ustaw finansowych.

Bezpośrednie okolice Senatu są strzeżone o wiele bardziej, niż w czwartek, kiedy socjaliści zorganizowali manifestację wymierzoną przeciwko Senatowi. Na wszystkich ulicach, prowadzących do pałacu luksemburskiego stoją posterunki policji i żołnierzy gwardji lotnej w pełnym rynsztunku w hełmach i z karabinami.

Na ławie rządowej zasiadli liczni ministrowie z premierem Blumem.

Referent generalny sen. Abel Gardy oświadczył, że odrzucając złożony przez rząd projekt, Senat jeszcze raz przysłuży się ogólnym interesom kraju.

MIJA JESIEŃ I ZIMA, a wciąż niema i niema... sprawozdania komisji t. zw. antyfatystycznej. Różnej — sprawozdanie jest gotowe już od jesieni; opóźnia się natomiast jego publikacja. Nie stoi temu na przeszkodzie brak decyzji: minister Przemysłu i Handlu zapowiedział przecież publikację sprawozdania. I nie stoi tu również na przeszkodzie brak środków: przecież parlament uchwalił odnośne kredyty. A więc dlaczego?

Pytanie to tembardziej musi się narzucać, że miniona sesja parlamentarna rzuciła bardzo skąpe światło na gospodarkę etatystyczną. Wykazala ona, że szereg dziedzin tej gospodarki stoi poza zakresem publicznej kontroli. Świadomość ciemności, która społeczeństwu się narzuca, jest wysoce niepożądana. Nieodwrotnie trzeba ją usuwać. Tymczasem ospałość w uruchomieniu tężerwoaru światła, który przecież jest gotów, towarzyszy duża aktywność w sferze projektów, których rzeczywistnienie pogłębiłoby tożsamość - etatystyczne mroki. (k.).

Nuncjusz papieski opuścił Wiedeń

WIEDEŃ. Nuncjusz papieski msgr Cicognani opuścił definitywnie Wiedeń.

Msgr. Cicognani objął placówkę nuncjusz w grudniu 1926 r. Był on nuncjuszem apostolskim w Austrii.

Wybuch amunicji 10 osób zabitych

KRÓLEWIEC. Przy załadowywaniu transportu amunicji dla baterji artylerji nadbrzeżnej nastąpił wybuch w składach artyleryjskich przy rynku w Pile.

Dziesięciu pracowników tych zakładów poniosło śmierć, a 4 jest ciężko rannych. Budynek, w którym się odbył wybuch, uległ zniszczeniu.

Nad wschodnią częścią stanu Alabamy w Am. Północnej przeszedł gwałtowny tornado, pustosząc szereg miast. 8 osób zostało zabitych, a duża liczba odniosła ciężkie i lżejsze obrażenia.

Na linii, łączącej Palestynę z Egiptem, terroryści wykołeli pociąg towarowy. Lokomotywa i 3 wagony — cyfrowe z naftą, stanęły w płomieniach. W miejsce wypadku wysłany został silny oddział policji.

W samej nocy ostrzeliwali nieujedyniony pociąg osobowy na linii Lyden - Jerolim. Nikt z pasażerów nie został ranny.

W Rzymie zmarł senator książę Torlonia, minister stanu.

prognozy wiosny

Oferty i przegrupowania po opozycyjnej stronie barykady

Wzrost art. wstępny na str. 3-ej)

Mieszkańcy miast w niewoli „fonów”

Hałas domowy znacznie gorszy od ulicznego

Minął już dostatecznie długi okres czasu od zamilknięcia głośnych sygnałów samochodowych w Warszawie i ograniczenia używania dzwonek tramwajowych, aby można było zastanowić się, czy i w jakim stopniu wpłynęło to na zmniejszenie ogólnego hałasu w stolicy.

Niewątpliwie odpowiedź wypadnie pozytywnie. Jest ciszej. Ale to dopiero bardzo niewielka część hałasu została usunięta! Ulice i wnętrza domów nadal są pełne przetrzęczonych dźwięków, działających wybitnie szkodliwie na nasz ustrój nerwowy.

Dla określenia nasilenia hałasu, wypracowane zostały jednostki obliczeniowe, zwane fonami. Jaka jednostkę stanowi ów „fon”? Bez podawania wzorów i skomplikowanych wycieńczeń, można obrazować ową miarę hałasu na przykładzie.

Oto zaburzenia słuchowe występują już tam, gdzie stały hałas przekracza 70 fonów. A z iloma „fonami” spotykamy się w codziennym życiu?

Obliczono, że hałas na ulicach t. zw. „cichych” ma nasilenie 35 fonów, na ulicach głośniejszych 50 fonów. Hałas ten w mieszkaniach położonych przy ulicach zmniejsza się przy oknach pojedynczych o 5-10 fonów, przy podwójnych 10-20 fonów. Stąd już łatwy wniosek, że w mieszkaniach przy głośniejszych ulicach nasilenie hałasu dochodzi do granicy wywołującej zaburzenia słuchowe.

A teraz „fonowe” obliczenie innych hałasów, niestety, stałe odczuwanych przez mieszkańców kamienic warszawskich. A więc: przybijanie gwoździ powoduje nasilenie 70 fonów, instrumenty muzyczne i głośniki 80 fonów, stukanie obuwem 60 fonów, trzaskanie drzwiami 70 fonów, głośnie rozmowy, śpiewy i krzyki 65 fonów, szuranie psa 70 fonów, hałas wywołany przez wentylatory 50 fonów.

Mniejszy nieco hałas wywołują wodociągi, silniki, pompy, urządzenia centralnego ogrzewania.

Jak widać z powyższych obliczeń, hałas uliczny jest tylko jednym z utrapień gnębiących mieszkańców wielkiego miasta. Daleko więcej hałasu przysparza nam kamienica, w której mieszkamy.

Zwalczaniem tego hałasu należy zająć się porędej. Nie pomoże jednak nawoływanie do przyciszenia głośników radiowych w późnych godzinach wieczornych ani wywieszanie w bramach domów przepisów porządkowych dla lokatorów.

Dr. Henryk Gans w pracy swej p. t. „Hałas, jego wpływ na zdrowie i niektóre sposoby badania stosowane w higienie” pisze:

„Dobra izolacja mieszkań w znaczeniu akustycznym jest jednym z

zasadniczych wymogów higieny”.

Dobra izolacja akustyczna powinna, ze względu na zdrowie ludności — stać się koniecznym i przestrzeganym warunkiem przy wznowieniu nowych domów. Tymczasem nowe domy warszawskie zwłaszcza budowane przez przedsiębiorców na sprzedaż — są akustycznie aż do możliwości „porażenia fonowego”. Stropy żelbetonowe lub pustakowe, belki żelazne, jak struny przeno-

szą, a kto wie nawet czy nie potęgają dźwięków.

Po kilku latach zamieszkiwania w nowych, akustycznych domach, niewątpliwie wystąpią u mieszkańców objawy zaburzeń nerwowych na tle stałego podrażnienia słuchu.

Tak, jak przestrzega się izolacji przeciw wilgoci, tak należy zaważać izolację dźwiękową. Cóż bowiem pomoże zakaz sygnałów samochodowych na ulicy, skoro w

mieszkaniach słycać każde wbitie gwoźdź, stukanie obuwem, śpiewy, okrzyki, głośnie rozmowę, rado.

Bez izolacji dźwiękowej w mieszkaniach zabiją nas „fony”, które już dziś przez stałe atakowanie systemu nerwowego mieszkańców wielkich miast, ograniczają naszą energię życiową i zdolność do pełnowartościowego wykonywania pracy. W. H.

Dziś rozpoczyna się proces doc. Cywińskiego i Al. Zwierzyńskiego o znieważenie imienia Marszałka Piłsudskiego

Na dzień dzisiejszy wyznaczony został proces Aleksandra Zwierzyńskiego i dr. Stanisława Cywińskiego, oskarżonych o znieważenie imienia Marszałka J. Piłsudskiego w artykule zamieszczonym w „Dzienniku Wileńskim”. Proces ten decyzją Sądu Najwyższego przeniesiony został z Wilna do Warszawy i toczyć się będzie na sali 1 Sądu Okręgowego.

Na rozprawę wydano 100 biletów wejścia, z czego 25 dla prasy warszawskiej i prowincjonalnej.

Głównym oskarżonym jest Stanisław Cywiński, docent Uniwersytetu Stefana Batorego, wykładowca historii literatury. Uczony ten, głoszący w swych wykładach teorie mistyczne - mesjanistyczne znany jest w środowisku uniwersyteckim ze swej nieobliczalności i nieopanowanego charakteru.

Przyjaciół jego, adw. Z. Jasiński z Wilna, który podjął się obrony, złożył nawet do władz sądowych wniosek o zbadanie stanu umysłowego doc. Cywińskiego przez psychiatrów. Po porozumieniu się jednak z drugim obrońcą prof. Glazerem, który ustalił inną linię obrony, wniosek ten został wycofany.

St. Cywiński ma już około pięćdziesiątki. Karjerę naukową rozpoczął w Wilnie jeszcze przed wybuchem wojny światowej, wydając kilka rozpraw, z których najciekawszą jest broszura „Romantyzm a

mesjanizm”. Od tego czasu, co rok ukazuje się co najmniej jedna jego publikacja z dziedziny historii literatury, że wymienimy tylko: „100 lat walki z Konradem Wallenrodem”; „O gwiazdzysty dżament Norwida”; „Nowe dzieje literatury pięknej”; „Syrokomla” i t. d.

Drugi z oskarżonych b. wydawca „Dziennika Wileńskiego” Al. Zwierzyński, stoi pod zarzutem, iż dopuścił do wydrukowania inkryminowanego artykułu w piśmie, którego był redaktorem naczelnym i wydawcą.

P. Zwierzyński jest wybitnym działaczem Stronnictwa Narodowego, był długi czas dyrektorem wydawnictwa „Gazety Warszawskiej”. Z ramienia Stronnictwa dwukrotnie piastował mandat poselski. W pierwszym Sejmie Ustawodawczym był wicemarszałkiem.

Po wcieleniu Wilna do Polski był posłem sejmu t. zw. Litwy Środkowej i on to był autorem uchwały tego Sejmu o przyłączeniu Wileńskiego do Polski.

Bronią go adwokaci: Engel z Wilna, dr. Pieracki ze Lwowa i Nowodworski z Warszawy.

Obydwaj podsądni oskarżeni są z art. 152 kod. karnego, gdyż w chwili popełnienia przestępstwa nie istniała jeszcze ustawa o ochronie Imienia Marszałka Piłsudskiego, po tem dopiero uchwalona przez Sejm.

Art. 152 mówi: „Kto publicznie lży, lub wyszydza Naród, albo Państwo Polskie, podlega karze więzienia lub aresztu do lat trzech”.

W kołach prawniczych duże zainteresowanie wzbudza pytanie jak ustosunkuje się Sąd do kwalifikacji ich czynu z tego właśnie artykułu.

Orzecznictwo Sądu Najwyższego w tej materii jest skąpe i niedość jasne. Istnieje orzeczenie S. N., które mówi, że zniewaga osoby może być jednocześnie zniewagą Narodu, z drugiej jednak strony Sąd Najwyższy wydał przed kilku laty orzeczenie w sprawie analogicznej, stwierdzające, że obraza Marszałka Piłsudskiego nie może być kwalifikowana z art. 152 k. k.

Pamiętać jednak należy, że przestępstwo ówczesne zostało popełnione w innych warunkach, jeszcze za życia Wielkiego Marszałka.

Na rozprawę ze strony oskarżenia nie powołano żadnych świadków, a jedynymi dowodami są: egzemplarz „Dziennika Wileńskiego”, w którym ukazał się artykuł i książka Wańkowska p. t. „C.O.P.”. Ze strony oskarżonych natomiast Sąd dopuścił czterech świadków: red. Zygmunta Fedorowicza z „Dziennika Wileńskiego”, prezesa Syndykatu Dziennikarzy w Wilnie red. Walerjana Chałwidza ze „Słowa”, Stefana Burhardta bibliotekarza U.S.B. i p. Dagmarę Dworakowską.

Gdy 15-letni Adolf Hitler przymierał z głodu... Ujmujący feljton w „zglajchszaltowanym” dzienniku

Prasa wiedeńska po „Anschlussie” zmieniła swe oblicze w błyskawicznym tempie. Z dnia na dzień, w ciągu kilku godzin stała się jednorodną, podobną do siebie jak bliźniacze rodzeństwo, słowem — zglajchszaltowana bez zastrzeżeń.

Gazety nie mają indywidualnego wyrazu, przepelnione są oczywiście materiałem propagandowym, krzyczącym w przededniu plebiscytu gromkim głosem „Ja” i „Heil”...

Ale w tym urzędowym „materiale” redakcyjnym — jak to my nazwywamy — znajdzie się czasem, wysupła się z niego niekiedy coś ładnego, brzmącego miło i ciepło.

W „Neues Wiener Journal” (jako że przeobrażonym!) znajdujemy miły feljton p. t. *Noc w Wiedniu*. Jest to feljton o *Adolfie Hitlerze z przed lat 30-tu*. O tych czasach, gdy dzisiejszy Führer był bardzo biedny, więcej — był poprostu nędzarzem.

Przybył do Wiednia z prowincji jako 15-letni chłopiec, po śmierci matki. Ojciec odumiał go jeszcze wcześniej.

Młody Adolf przyszedł z groszami w kieszeni, w poszukiwaniu pracy. Nie miał w rękach żadnego fachu, nie miał za co się kształcić w czemkolwiek.

Otrzymał zajęcie na budowie, jako pomocnik. Zwolniono go stamtąd wkrótce, bo — nie należał do związku... nie mógł zresztą jeszcze należeć.

Zarabiał przez dość długi czas doręczywo, gdzie się dało, za byle co. Miał kilka klas szkoły realnej, którą skończyć było w tych warunkach niemożliwym marzeniem. Opuścił ją, gdy stracił rodziców.

Pozatem, poza całą swoją biedą, nie był zdrowy. Jako 13-letni chłopiec zagrożony był poważną chorobą płuc...

Z czasem, wbrew złemu losowi, wbrew fatum jakoś coraz lepiej zaczął sobie dawać radę młody Adolf, choć zawsze z trudem.

Niejedną noc spędził na lawce ringowej czy parkowej, niejedną noc przegwarzył z takimi jak on biedakami. Miał później, oczywiście, do czynienia ze związkami i — agitatorami. Nie uległ nigdy żadnej agitacji. Kielkować w nim zaczęły własne poglądy, kształtował się własny sposób — przez długi jeszcze tylko marzenia.

Upluło wiele lat, wielkich i mniejszych wydarzeń. Ich fala wyniosła Adolfa Hitlera na jedno z najwyższych stanowisk w świecie.

Teraz przyjechał do Wiednia witańny jako wódz, jako triumfator, narodowy bohater...

Niezwykłe curriculum vitae, z którego feljton daje tylko sugestywny fragment.

Feljton ów, jak zaznaczono na wstępie w „Neues Wiener Journal”, zamieszczono za specjalnym zezwoleniem Führera. (g.)

Min. Roman w Starachowicach i Skarżysku

Wczoraj wyjechał do Skarżyska i Starachowic minister Przemysłu i Handlu Antoni Roman w towarzysztwie dyrektora Gintera i p. Szmoniewskiego.

Podczas dwudniowego pobytu minister Roman zwiedził tamtejszą fabrykę oraz linię przesyłową, budo i dzo wysokiego napięcia, łączącą Mościce ze Starachowicami.

Wymieniona linia przesyłowa stała wybudowana przez Związek Elektryczny okręgu radomsko - kieleckiego.

Spłata zobowiązań konwersyjnych papierami wartościowymi

Bank Akceptacyjny rozstał się z kólnik do instytucji wierzytelniczkich, wyjaśniający stosowanie do statnio wydanych rozporządzeń Rady Ministrów i ministra Skarżyska przy spłaceniu swoich zobowiązań z tytułu zawartych układów konwersyjnych.

Dłużnicy mają prawo do 31 grudnia 1940 roku spłacać instytucjom wierzytelniczkim swoje zobowiązania kapitałowe następującymi papierami wartościowymi po kursie 90% wartości nominalnej: 4% pożyczki konsolidacyjną, 4 1/2% pożyczki państwowej z r. 1937, 5% pożyczki konwersyjną z r. 1924, 5% pożyczki konwersyjną kolejową z r. 1924, 4 1/2%-owymi listami zastawnymi P. B. R. w złotych w zlocie set, 1-ej 4 1/2% listami Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego w Warszawie i Lwowie, 4 1/2% listami P. B. R. w złotych w zlocie set, 4 1/2% listami Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego w Warszawie i Lwowie, 4 1/2% listami Związku Ziemskiego Kredytowego Ziemskiego i 4 1/2% listami zastawnymi Banku Hipotecznego we Lwowie.

Z tytułu różnic kursowych, związku z przyjmowaniem papierów procentowych po kursie 90% ich wartości nominalnej, instytucja wierzytelniczką otrzymuje pomoc w formie skupu papierów.

Zmiana przepisów dewizowych przy wyjazdach do Czechosłowacji

Komisja dewizowa upoważniła banki dewizowe do sprzedaży i odbioru udziałów na wywóz osobnym, a wyjeżdżającym do Czechosłowacji w celach turystycznych lub rekreacyjnych, — akredytywy do wysokości równowartości 800 zł. na jeden paszport zagraniczny w sumie miesięcznym na czas zadokumentowanego we wniosku pobytu w Czechosłowacji.

Ponadto każda wyjeżdżająca osoba, posiadająca osobny paszport zagraniczny, korzystająca z powyższego zezwolenia, może wywieźć do wysokości kwoty 30 złotych. Akredytywy wydawane pod tym warunkiem mogą być wystawiane jedynie w koronach czechosłowackich przez uprawnione banki w Pradze.

Królowa Holandji doktorem h. c.

Uniwersytet w Amsterdamie postanowił nadać królowej Wilhelminie tytuł doktora honoris causa z okazji 40-lecia jej panowania, które cała Holandia niezwykle uroczysto zamierza obchodzić w tym roku. Ceremonia wręczenia dyplomu odbędzie się latem w okresie uroczystości jubileuszowych.

Sądy przysięgłych zniesione zostaną w maju

W najbliższych dniach zostanie ogłoszona ustawa o zniesieniu sądów przysięgłych i sędziów pokoju.

Ustawa wejdzie w życie w miesiącu po jej ogłoszeniu, t. j. około 10 maja bież. roku.

Zakonnica-lekarka Ojciec Św. udzielił zezwolenia na praktykę

Na jednym z okrętów płynących w tej chwili z New Yorku do Indji znajduje się niezwykła pasażerka: pierwsza zakonnica - doktor medycyny.

Przed kilku laty, młoda, jasnowłosa panienka z Waszyngtonu, Helena Lalińska (Polka z pochodzenia), została zakonnica w Towarzystwie katolickich lekarzy - misjonarzy (Society of Catholic Medical Missionnaires). Rozpoczęła tam, jako siostra Alma, studia medyczne, praktykując następnie przez długie miesiące w internacie przy szpitalu Miłosierdzia w Filadelfji.

Po dopełnieniu studiów na Uniwersytecie w Georgetown, gdzie

specjalizowała się w chirurgii, ginekologii, siostra Alma uzyskała tytuł doktora.

Cała Ameryka śledziła z zainteresowaniem studia młodej zakonnicy. Początkowo przypuszczano, że władze kościelne sprzeciwią się temu. Tymczasem dowiedziano się o sprawie tę interesował się Ojciec Św. i sam nawet udzielił zezwolenia na wykonywanie zawodu przez młodą zakonnice.

Siostra dr. Alma jest pierwszą zakonnica — praktykującą lekarzem. Jedzie ona teraz do Indji, gdzie zamierza opiekować się nieść pomoc lekarską żonom i dzieciom tubylców. (i. m.)

SAMOLOTY I MOTOCYKLE

Specjalny dodatek do Kurjera Polskiego z dnia 9 kwietnia 1938 r.

Oddając do rąk Czytelników ten numer specjalny, spełniamy swój obowiązek w dziedzinie propagandy lotnictwa i sportu motocyklowego. Należy stwierdzić, że nasza produkcja przemysłowa w obu tych dziedzinach poczyniła znaczne postępy. Mamy bogato rozbudowany przemysł lotniczy, mamy świetne samoloty naszej produkcji, bijące na zawodach międzynarodowych najgroźniejszą konkurencję.

Motocykle polskiej produkcji są najlepiej przystosowane do naszych warunków komunikacyjnych.

Ale nie można zapominać, że na naszych liniach lotniczych używamy ciągle jeszcze maszyn obcej produkcji. Że nasza produkcja nie pokrywa zapotrzebowania na motocykle i że mamy jedną—świetną—ale zato tylko jedną fabrykę motocykli.

Pamiętajmy, że rozwój naszego lotnictwa—to rozwój polskiego przemysłu lotniczego. Że rozwój sportu motocyklowego—sportu, który musi stworzyć rezerwy armji, jest uzależniony w pierwszym rzędzie od powstania większej ilości fabryk motocykli w kraju.

„Kurjer Polski” od lat walczy o podstawy rozwoju dla polskiego przemysłu; popularyzując lotnictwo i motoryzację, przyczyniamy się do przyspieszenia rozwiązania tych tak ważnych zagadnień. Zagadnień gospodarczych, od których w znakomitej części zależy obronność Państwa.

Min. Komunikacji płk. Ulrych

Polski przemysł lotniczy pracuje całą parą

(JG.) Zamieszczamy poniżej wywiad z Dowódcą Lotnictwa gen. p. inż. Ludomiłem Rayskim, który dzieli się z nami interesującymi spostrzeżeniami na temat szeregu najbardziej aktualnych zagadnień lotniczych.

General Rayski należy do ludzi, którzy szczególnie nie lubią wywiadów prasowych, wychodząc z założenia, iż lepiej jest działać, aniżeli pisać i że lotnictwo jest tematem dla publiczności zbyt mało znanym, aby można go traktować fachowo. General czyni jednak wyjątki. Mówi wówczas, kiedy ma coś naprawdę do powiedzenia. Czyni to w sposób wojskowy, treściwie przyprawiając wynurzenia swe dozą inżynierskiej ścisłości.

—W roku ubiegłym minęło 10 lat od powstania Zrzeszenia Polskich Przemysłowców Lotniczych. Jubileusz ten jest niejako świętem naszego przemysłu powietrznego, panie generale. Pragnęlibyśmy więc wiedzieć...

— Cośmy w ciągu tych dziesięciu lat zrobili, nieprawdaż?

— Tak jest, panie generale. — Widzi pan, nie mogąc wglądać się w samą istotę naszej produkcji lotniczej, rad jestem, że jednak mam możliwość oświadczyć panu, że nasz przemysł lotniczy ma już daleko za sobą okres „zabkowania”. Pracuje obecnie całą parą, opierając się na POLSKIEJ KONCEPCJI. Szczycimy się własną wyrobową produkcją (płatowce, silniki, sprzęt pomocniczy) i na produkcji tej opieramy plany dalszego rozwoju naszego lotnictwa.

Młody przemysł lotniczy polski zdołał już zdobyć uznanie zagranicę. Szereg państw, jak Rumunia, Bułgaria, Grecja i Turcja zakupił już u nas samoloty i licencje. Czynniki fachowe tych krajów wyrażają się o naszych płatowcach z wielkim uznaniem i gdybyśmy nastawili naszą produkcję na eksport, moglibyśmy osiągnąć wcale ładne wyniki. Wystarczy napomknąć, iż w ostatnim roku sprzedaliśmy płatowców za sumę 13.000.000 zł. Suma ogólna sprzedaży wynosi blisko 20 milionów. Musimy jednak przedewszystkiem PRODUKOWAĆ DLA SIEBIE, aby nadażyć w ogólnym wyścigu produkcji powietrznej.

Nie można budować, niestety, samolotów na zapas. Ustawiczny rozwój techniki wymaga ciągłych zmian: bezustannej czujności. Aby nie zostać w tyle i nie dać się wyprzedzić przez innych, musimy mieć flotę powietrzną, która stałaby w każdej chwili na wysokości zadania. Płatowce z przed kilku lat nadają się bardzo słabo do użytku wojskowego i musimy produkować coraz nowe. Na marginesie chciałbym przypomnieć głośną sprawę zakupu

przez nas licencji Fokkera. Płatowce te zdaly wyśmienicie egzamin, stały się jednak już nieaktualne i musimy zastąpić je innymi.

W produkcji silników zrobiliśmy również wiele. Wypuściliśmy szereg udatnych prototypów. Wystarczy, jeżeli przypomnę słynny silnik, zbudowany na ostatni „Challenge” przez inż. Łozińskiego i s. p. inż. Nowkuńskiego. Silnik ten zdał wspaniale egzamin w współzawodnictwie z silnikami zagranicznymi, zapewniając nam zwycięstwo w tej imprezie. Oprócz tego stale produkujemy dwie serie silników dla naszego lotnictwa, które pracują niezawodnie.

— Co pan general może powiedzieć o naszej produkcji maszyn komunikacyjnych?

— Polska rozwija ustawicznie swoje linie lotnicze. Wycofując powoli Fokkery, zastępujemy je Douglasami i Lockheedami, które, jak wiadomo, stanowią ostatni wyraz techniki. Obecnie mamy w przygotowaniu wielki płatowiec komunikacyjny Państwowych Zakładów Lotniczych P. Z. L. Będzie on mniej więcej wielkości i pojemności Douglasa. Mówiąc o produkcji samolotowej, chciałbym wtrącić kilka słów na temat pokutującego ustawicznie w społeczeństwie naszym nastawienia do t. zw. wypadków lotniczych. Wystarczy, aby gdzieś odbyło się przymusowe lądowanie podczas lotu ćwiczebnego. Tłuste czcionki dzienników alarmują społeczeństwo o „katastrofie”. LOTNICTWO JEST POD WZGLĘDEM SPRZĘTU I MATERJAŁU ZUPEŁNIE BEZPIECZNE. Mamy znacznie więcej wypadków narciarskich, nie mówiąc już o samochodowych, aniżeli samolotowych. Wypadki spowodowane są błędami pilotażu lub „warunkami”, ale nigdy wadami sprzętu.

— Chcielibyśmy coś usłyszeć o obecnym stosunkowaniu się wojskowych władz lotniczych do zawodów i imprez lotniczych.

— Współzawodnictwo jest zawsze doskonałym bodźcem rozwoju. Uważam i zawsze uważałem zawody za coś bardzo pożytecznego, coś, co po-

budza do czynu zarazem konstruktorów, jak i pilotów. Znacznie bardziej pożyteczne są zawody „niewyczynowe” — a czysto sportowe. Polska nie będzie ze względów oszczędnościowych w roku bieżącym brała udziału w zagranicznych zawodach lotniczych. Zawody krajowe odbędą się normalnie. Jestem jednak zdeklarowanym przeciwnikiem, aby łącznie z amatorami i sportowcami brali udział zawodowcy. Dla zawodowych jednak pilotów zawody są specjalne. Jestem ich zwolennikiem i bardzo je popieram.

— Co pan general może nam powiedzieć o baloniarstwie?

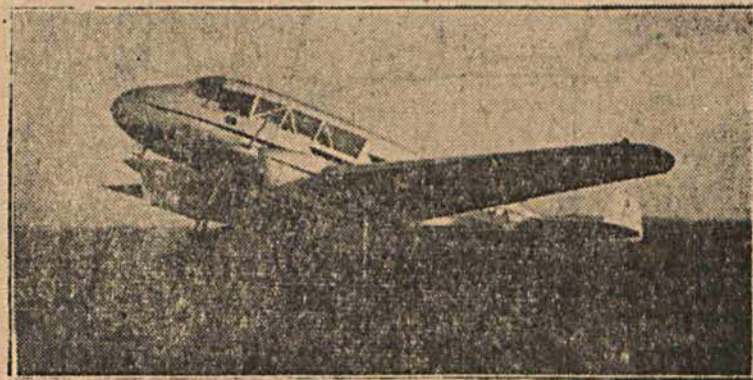
— Polski przemysł balonowy rozwija się doskonale, czego dowodem są sukcesy naszych baloniarzy i balonów podczas zawodów o puhar Gordon Bennetta. Z punktu widzenia wojskowego baloniarstwo z każdym rokiem staje się mniej atraktywne. Czy i jakie zastosowanie będzie miało w przyszłej wojnie, praktyka może kiedyś wykaże. Narazie sprawę tę przesądzać trudno.

Niemcy budują sterowce. Służą one jedynie do komunikacji przez Atlantyk. Są bardzo kosztowne i stanowią jednak ustawiczny przedmiot konstruktorskich studiów.

— Czy będziemy budować sterowce, panie generale? — pytamy.

— Nie. Niemcy zajmują się zagadnieniem tem od lat. Musielibyśmy zacząć od początku, a nie bardzo nas na to stać. Sterowce wojskowe nie mają obecnie prawie żadnej wartości. Stanowią doskonały cel dla artylerji oraz samolotów, z którymi nie mogą skutecznie walczyć.

Odbiegliśmy jednak od tematu. Dziś, po upływie tego dziesięciolecia, możemy sobie powiedzieć, żeśmy zrobili wszystko, co zrobić było można. Nie znaczy to jednak, abyśmy spoczęli na laurach. Przeciwnie, mając za sobą żmudny okres organizacyjny, przystępujemy do właściwej pracy. Przypuszczam, że w ciągu najbliższych lat zdołamy wykazać, iż polski przemysł stworzy silne polskie lotnictwo. Pracujemy całą parą.

R. W. D. 11

2-u motorowy samolot komunikacyjny 6-omiejscowy.

J. Ulrych

Inż. Wacław Makowski

Dyr. P. L. L. „LOT”.

Linie komunikacji lotniczej obejmują cały świat

Każdy postęp w dziedzinie techniki odgrywa w życiu gospodarczym ogromną rolę. Jednym z decydujących przełomów w dziedzinie gospodarczej i socjalnej było wynalezienie maszyn i uprzemysłowienie warsztatów pracy. Wówczas zdawało się, że maszyna odbierze człowiekowi pracę, że załamuje się zasadnicza podstawa dobrej gospodarki — żelazna reguła ekonomiczna, reguła równej podaży i popytu. Dziś już nie moglibyśmy sobie wyobrazić państwa bez techniki i bez przemysłu, które prócz bogactw naturalnych stanowią o jego sile ekonomicznej.

Drugim przełomem w życiu gospodarczym było wynalezienie maszyny parowej i postawienie jej w służbę komunikacji.

Z dużą nieufnością spotkał się w nalazek Stephensona i wiele czasu upłynęło nim przekonano się o jego wartości, a później o jego konieczności.

Z chwilą uprzemysłowienia warsztatów i wprowadzenia kolei żelaznej, życie gospodarcze popłynęło w stokrotnie szybszym tempie. Zaczęła się ożywiona wymiana towarów, szybsze doręczanie korespondencji i zwiększył się obieg pieniądza. Te rzeczy decydowały o rozwoju ekonomicznym i bogactwie tych, którzy, zrozumiałszy wartość nowych zdobyczy techniki, wnet zaczęli z nich korzystać.

Konserwatyści padli ofiarą nierównej walki konkurencyjnej — walki rąk ludzkich z genialnymi mózganymi wynalazców.

Ale każdy postęp wymaga ofiar, którymi zazwyczaj są ci, co z postępem nie umieją iść naprzód.

My od lat niewielu, bo właściwie dopiero od dwudziestu obserwować możemy na terenie światowym no-

wy przełom w życiu gospodarczym, jaki wprowadza samolot. Ten najszybszy nowy środek przewozowy dość długo, podobnie jak i kolej żelazna, musiał zdobywać zaufanie i wykazywać swą wyższość nad pociągiem i okrętem. Dlatego może niestety komunikacja lotnicza nie rozwinęła się jeszcze tak, jakby się tego należało spodziewać.

Nie mam tu na myśli rozwoju techniki, bo ta już zaszła bardzo daleko, ale wykorzystanie samolotu, jako środka komunikacyjnego i przewozowego jest jeszcze w porównaniu z jego możliwościami dość małe.

Samolot, poruszający się swobodnie w bezgranicznym oceanie powietrza, nie znajduje wśród współczesnych nam środków komunikacyjnych równego sobie.

Wielokrotnie szybszy od pociągu i okrętu, nieskrepowany żadnymi drogami, docierać może do wszystkich części świata.

Korzyści, jakie daje samolot, są dzisiaj już wszystkim znane. Głównym celem komunikacji powietrznej jest przewóz poczty i pasażerów. Główną zasadą tej komunikacji, jak zresztą każdej innej jest regularność. Główną zaletą komunikacji powietrznej jest szybkość. Wpływa z tego cały szereg korzyści, które jaskrawo uwydatniają się dopiero przy użyciu samolotu na większych odległościach. Zysk na czasie w porównaniu z pociągiem i okrętem jest bardzo znaczący.

Szybka wymiana poczty, łatwość osobistego zetknięcia się z oddalonymi rynkami handlowymi, szybkość dostarczenia próbek towarów, to wszystko nieocenione w życiu gospodarczym korzyści, jakie uzyskać można przy użyciu samolotu.

Oczywiście linie lotnicze łączyć muszą najbardziej zainteresowane ośrodki gospodarcze, mające jakieś wspólne interesy, względnie muszą być dowiązane do innych szlaków, mających połączenie z ważnymi centrami.

Dziś już niemal cały świat zamknięty jest w sieci linii komunikacji lotniczej.

Wiemy już, że powietrze odegra w przyszłości tę samą rolę, jaką odegrało w przeszłości morze. Dlatego też wszystkie państwa dążą do wejścia i opanowania głównych szlaków powietrznych.

Polska posiada w tej chwili 5.700 km. linii lotniczych. W porównaniu z innymi państwami jest to liczba nieznaczna, zwłaszcza jeśli chodzi o nasze możliwości rozbudowy i postulaty rozwoju życia gospodarczego.

Charakterystycznym dla naszej sieci jest to, że posiadamy względnie dobrze rozbudowaną sieć południkową, brak natomiast odgałęzień równoleżnikowych. Zwłaszcza w pierwszym rzędzie uwagę brak połączeń z Zachodem, a to z takimi centralami, jak Paryż i Londyn, zaś linia Warszawa—Berlin daje nam jedynie luźne dowiązanie do sieci zachodnio-europejskiej.

Polska doceniając wielką wagę komunikacji powietrznej stara się wejść na transkontynentalne i transoceaniczne szlaki.

Czekają nas jeszcze wielkie zadania. Pośpiech w ich wykonaniu, w tym wyścigu o zdobycie oceanu powietrza jest konieczny, gdyż jeśli nie będziemy się starali dorównać innym państwom to w ostatecznej rozgrywce zostaniemy pobici.

Inż. Witold Rumbowicz

Prezes Zrzeszenia Polskich Przemysłowców Lotniczych.

Musimy utrzymać nasz przemysł lotniczy na poziomie światowym

Na poziom jakościowy danego przemysłu wpływa bardzo znaczna ilość czynników, pomiędzy którymi jednym z najważniejszych jest posiadanie dostatecznie licznego i stojącego na odpowiednim poziomie personelu technicznego wszelkich kategorii. Doświadczenie kolejnych generacji w danej branży przemysłowej akkumuluje się tworząc wartość niezmiernie cenną: tradycję. Jeżeli w szeregu przemysłów, które na ziemiach Polski przed wielką wojną nie istniały, nie możemy obecnie w niepodległym państwie liczyć na szybkie, obliczone na jedno pokolenie, wyrównanie się z innymi krajami, mającymi w danej branży wieloletnie i wielowiekowe nawet doświadczenie, to w zakresie przemysłu lotniczego sytuacja nasza przedstawia się na razie pomyślniej.

Przyczyna tego stanu rzeczy leży przedewszystkiem w tem, iż przemysł lotniczy, który narodził się i rozwinął w czasie wielkiej wojny, przeszedł ciężki kryzys bezpośrednio po jej ukończeniu w latach 1919 — 1922, i dopiero poczynając od roku 1923 czyli przed laty 15 zaczął ponownie krzepnąć i rosnąć w normalniejszych warunkach pokojowych, jest jeszcze na całym świecie przemysłem młodym, podległym szybkiej ewolucji tak w

dziedzinie rozwiązań konstrukcyjnych jako też metod technicznych fabrykacji. To też w przemyśle tym, który u nas powstał bezpośrednio po wojnie nie jesteśmy zdystansowani. Używając określeń sportowych powiedzieby można iż idziemy w środkowej grupie próbując nawet od czasu do czasu przedostać się do grupy czołowej. Tempo jednak wyścigu jest wyjątkowo mordercze: zbrojenia powietrzne zajmują coraz poważniejszą pozycję w budżetach obrony narodowej poszczególnych krajów dorównując, a nawet przewyższając w niektórych wydatki na marynarkę i armję lądową. Rośnie poważność przemysłu lotniczego zatrudniającego dziesiątki i nawet setki tysięcy pracowników. Na oceanach idzie o zawzięta walka o najwcześniejsze opanowanie wielkich szlaków międzykontynentalnych. To też zatrzymanie się choćby na chwilę w rozwoju jest równoznaczne z cofnięciem się na coraz dalsze miejsce.

Wysiłek naszego pokolenia decyduje o tem, czy Polska w współzawodnictwie tem się utrzyma, czy też powtórzy błąd historyczny i czy i nie wyzyska naszych prac do oceanu powietrznego, jak to zrobiła w epoce po Władysławowskiej w stosunku do morza.

Polskie śmigła na polskich samolotach

Największą wytwórnią śmigieł w Polsce jest fabryka śmigieł, wyrobów drzewnych i metalowych „W. Szomański i S-ka”, Spółka Akcyjna. Fabryka powstała w r. 1924, produkując śmigła wg. wzorów, otrzymywanych przy zamówieniach. Począwszy od r. 1930, fabryka przystąpiła do opracowywania własnych typów śmigieł, wyposażając wszystkie nowe płatowce krajowej produkcji w specjalnie do nich zaprojektowane śmigła.

Produkując do ostatnich czasów wyłącznie śmigła drewniane, w bieżącym roku firma sprowadziła prasowane bloki duralowe, celem wykonania próbnich łopatek metalowych.

W latach 1933 — 35 zapoczątkowane zostały, przy współudziale inż. Szyncera, prace w dziedzinie budowy oprofilowanych nart lotniczych. Prace te, dzięki poparciu i

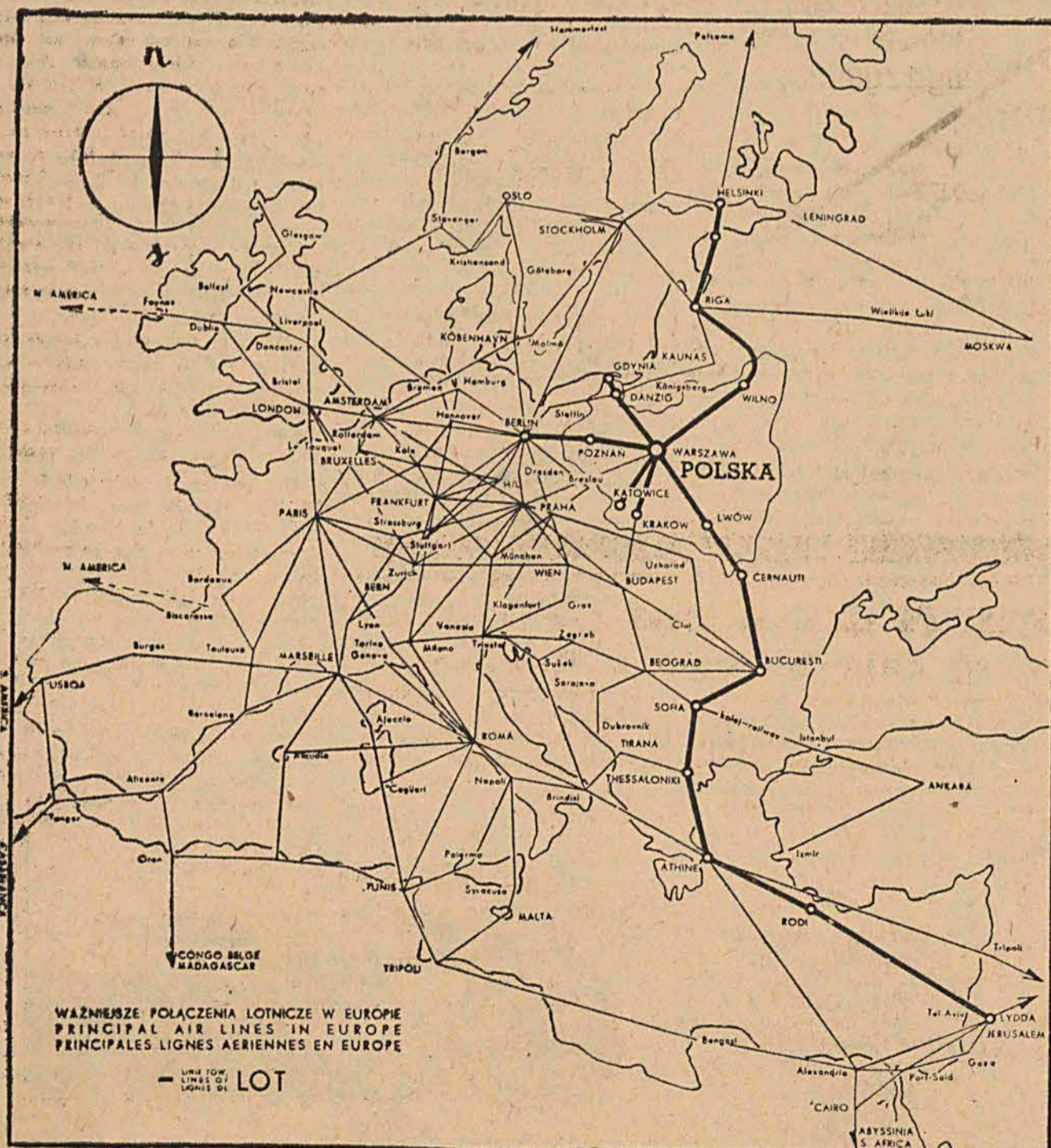
współdziałaniu władz lotniczych stały wydatnie zaawansowane w latach następnich. Wykonywane obecnie wg. patentów, nabytych przez fabrykę od inż. Szyncera, oprofilowane narty lotnicze stanowią sprzęt wysokiej jakości i przeźmiot zainteresowania nabywców zagranicznych.

W najbliższym czasie fabryka podejmuje produkcję wentylatorów wysokiej sprawności, przeznaczonych do wszelkiego rodzaju urządzeń wentylacyjnych.

Firma założona jako Spółka z ogr. odp., została od dnia 1.VII. 1936 r. przekształcona na Spółkę Akcyjną o kapitale czysto polskim.

Zarząd firmy stanowią: pp. Włodzimierz Szomański, Roman Szomański, Eugeniusz Maczyński i gen. Stanisław Wróblewski.

Kierownikiem technicznym fabryki jest inż. Jerzy Bukowski.

AVIA

WYTWÓRNIA
MASZYN PRECYZYJNYCH

L. Nowiński,
M. Kościński,
W. Szomański

Sp. z ogr. odp.

Warszawa, ul. Siedlecka 63. Tel. Centrala 10-12-41

Motocykl Sokół 600

Statystyka sprzedaży motocykli r. 1937 w Polsce wykazuje, że sprzedaż polskimi motocyklami Sokół 600 wyniosła ok. 50% ogólnej ilości motocykli o większym litrażu. Wobec typowego u nas braku zaufania do wyrobów krajowych powódzenie polskiego motocykla jest sukcesem nie małym. Niewątpliwie należy do przypisów stałym zwycięstwom Sokola w wielkich zawodach terenowych jak wiosenny raid P. K. M., Raid Zaklkiem Marszałka Piłsudskiego, Raid w góry S-to Krzyskie, Raid Wiatraczki, „Jazda terenowa w Kadliwiu”, „Jazda gońca motorowego” i t. d. — gdzie Sokolowie zdobyli czołowe nagrody i dowiodły, że na swoim terenie — naszych szlakach są bezkonkurencyjne. Właściwą zaletą Sokolów jest także to, że części zamiennych nie trzeba szukać, a do czasu wyjazdu — bo wytwórnia znajduje się w tym samym miejscu — w kraju i posiadanie jej nie grozi oczekiwania nawet transportu pocztą lotniczą z zagranicy, co także wymaga czasu. Właściwością jest też, że w korespondencji — jeden dla początkujących — do motocykli zupełnie małych jak

ślanej i wypróbowanej konstrukcji jest okoliczność, że trzeci rok od czasu pojawienia się „Sokoła 600” na rynku — nie dokonywa się w nim żadnych rewelacyjnych zmian ani ulepszeń. Posiadacz Sokola z przed dwóch lat, o ile nie zdążył zużyć swej maszyny, nie potrzebuje patrzeć z zazdrością na nowy model. Jest to cecha wszystkich marek najwyższej klasy na całym świecie, że ich konstrukcja jest tak gruntownie opracowana, że przez szereg lat nie trzeba dokonywać w nich większych zmian i posiadacz starszego modelu może tanim kosztem dokonać tych koniecznych i drobnych ulepszeń jakie cechują najnowszy model. Dlatego motocykliści przekonywują się coraz bardziej do krajowej maszyny, dowodem zaś jest stale zwiększająca się ilość przedstawicielstw oraz stacji obsługi. Powodzenie Sokolów 600 jest także dowodem, jak słuszną okazała się koncepcja wytwórni — wybór motocykla o większym litrażu — 575 cm. sześć.

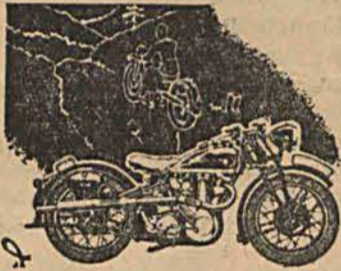
Ostatnio zupełnie wyraźnie dają się wyczuć dwa zasadnicze kierunki — jeden dla początkujących — do motocykli zupełnie małych jak 100 — 150 cm³ — drugi zaś — specjalnie do maszyn silnych i szybkich, nadających się do wózka. W rezultacie coraz większe zapotrzebowanie na motocykle o większym litrażu — bo jeźdźcy coraz bardziej przekonywują się, że tylko mocna maszyna daje zadowolenie sportowe, nadaje się do dalszych podróży — nie w samotności, a w miłym towarzystwie, z bagażem i wszystkimi niemal wygodami, jakie można mieć tylko na samochodzie. Do powodzenia silnych motocykli przyczyniły się mimowolnie tak że polskie władze, wydając zezwolenia na zabieranie pasażera na małych motocyklach 100 cm³, w rozumieniu, że konstrukcja małej lekkiej maszyny nie może być obciążona na ciężar dwojga ludzi. Pozostaje zaznaczyć, że wytwórnia Sokolów — Państwowe Zakłady Inżynierii — prowadzi produkcję tych maszyn w dalszym ciągu bez zmiany i w bieżącym sezonie nie mają zamiaru wprowadzania żadnego innego modelu. Ceny „Sokolów 600” również nie będą w najbliższej przyszłości zmienione, pomimo, że fabryki całego świata podnoszą ceny wobec podrożenia surowców.

Jak Niemcy budują motocykle

Czas, w którym w zależności od fabryki motocykli pedały startowe były umieszczone raz z prawej, raz z lewej strony, a biegi włączane były ręką lub nogą, raz lewą, raz prawą — w niemieckiej produkcji motocykli należało do przeszłości. Według ostatnio przyjętych norm, pedały startowe musi być umieszczone z lewej strony. Tak samo biegi są włączane przy pomocy pedału nożnego, umieszczonego z lewej strony. Bieg wolny musi być między pierwszym i drugim biegiem. Sprzęgło włącza się ręcznie i to naciskając wyłącza się, a włączając — włącza się.

Wyciąganie się łańcucha zaszkodzi wytrzymałości motocykla, okazały się płonne. Łańcuch obecnie znajduje się w szczelnie zamkniętej komorze i pracuje zanurzony w oliwie. Ułatwia to znakomicie jego pracę. Dlatego też konstruktorzy stosują obecnie łańcuchy znacznie lepsze. W niektórych nowszych modelach wyrzuca się nawet rolki i zostają same bolce. Taki łańcuch ma przedewszystkiem tę zaletę, że jest tańszy. Ale druga jego zaleta, a mianowicie, że jest lepszy, jest nie mniej ważną. Zmniejszenie wagi przyczynia się bowiem znakomicie do zmniejszenia jego zużycia. Łańcuch bowiem ma bardzo szybki bieg i zużywa się nie tylko w momencie styku z kołem zębatym. Nie mniej zużywa się on pod działaniem siły rozciągającej, która znów zależy od ilości obrotów i wagi łańcucha. Dlatego zmniejszając jeden z tych czynników, a mianowicie wagę, zmniejszamy jego zużycie. Ciężki drobniak. Niektóre fabryki wykorzystującą pokrywę skrzynki łańcuchowej, umieszczyły w niej jeszcze jedno łożysko wału korbowego. Widzimy to w 350-cc Zündapp'a.

Drobnym, ale ważnym udoskonaleniem jest stosowana obecnie powszechnie wymiowana os tylna. Wymujemy os i zdejmujemy koło, nie dotykając łańcucha. Motocykliści, którzy namordowali się przy rozbięciu osi, napewno będą umieli ocenić to udoskonalenie.

Motocykl, Triumph t. S. 500

Sprzęgło obecnie prawie zawsze jest umieszczone na wale korbowym. Umożliwia to przy włączaniu czwartego biegu bezpośredni napęd z motoru na główny wał skrzynki biegów, bez używania pośrednictwa kół zębatych, co jest specjalnie ważne przy jeździe po drogach zamieszkanych. W ten sposób zużycie skrzynki biegów i strata energii znakomicie się zmniejszyły. Daje to także pewne pluse przy jeździe po mieście. Dawniej, aby zapuścić silnik, trzeba było włączyć wolny bieg. Obecnie można zapuszczać silnik przy włączonym pierwszym biegu, tylko trzeba wyłączyć sprzęgło. (Za to starterem nie można sprawdzać, czy bieg jest włączony).

Na zakończenie — o silnikach motocyklowych. W Niemczech królują silniki jedno i dwucylindrowy. Obok motorów czterotaktowych posiadają Niemcy wspomniany dwutakt. Szybkość obrotów ich stale wzrasta, chociaż te względy, które dawniej uważano za główną przyczynę zwiększenia ilości obrotów, a mianowicie względy podatkowe, odpadły. Ilość obrotów dochodzi obecnie do 6.500 na minutę i w tych warunkach Niemcy potrafią wyciągnąć ze swych silników moc 48 —

POLSKI MOTOCYKL „SOKÓŁ 600”

DZIEŁO POLSKICH RAK MOTOCYKLE „SOKÓŁ 600”

Nieprzerwana linia zwycięstw SOKOLA we wszystkich zawodach szosowo-terenowych je najlepszym dowodem, że SOKÓŁ 600 jest bezkonkurencyjnym motocyklem dla polskiego turysty. Posiadacze SOKOLÓW mają przy tym zapewnioną opiekę i części, ponieważ wytwórnia SOKOLÓW znajduje się w Kraju.

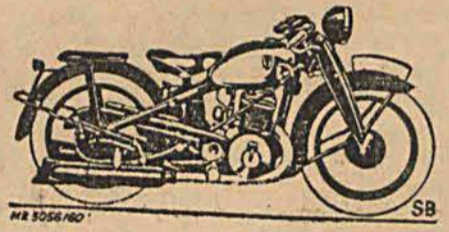
Państwowe Zakłady Inżynierii WARSZAWA

PRZEDSTAWICIELSTWA:

Warszawa	„Motor—Stock”, Sp. z o. o., Senatorska 33 i Pl. Napoleona 3
Opatów	„Zorel”, Królewska 23.
Radom	Edward Szczytowski, Piotrkowska 5.
Kielce	„Auto—Motor”, Pl. 3 Maja 3.
Łódź	H. Rudnicki, Kilińskiego 16.
	Biuro Techniczno—Handlowe, Inż. Witold Mackiewicz, ul. Piotrkowska 10.
Poznań	St. Sierszyński Sp. z o. o. Plac Wolności 11.
Toruń	Auto—Sklad, Mostowa 35.
Katowice	Dąb „Polhurt” Tow. Przem. Handl. Sp. z o. o.
Wilno	Autotechnika, Wileńska 23.
Grodno	Bateria, Domonikowska 22.
Suwałki	Bateria, Kościuszki 54.
Włocławek	Franc. Wileniec, Hetmana Czarnieckiego 22.
Baranowice	Roznowski i Karaś, Nowogrodzka 2.
Lwów	Scott i Pawłowski, Akademicka 5.
Kraków	Jan i Kazimierz Jaskulscy, Św. Tomasza 27.
Równie	Komunalna Spółdz. Roln.—Handl. 3 Maja 92.
Lublin	„Auto—Rosse”, 3 Maja 8.

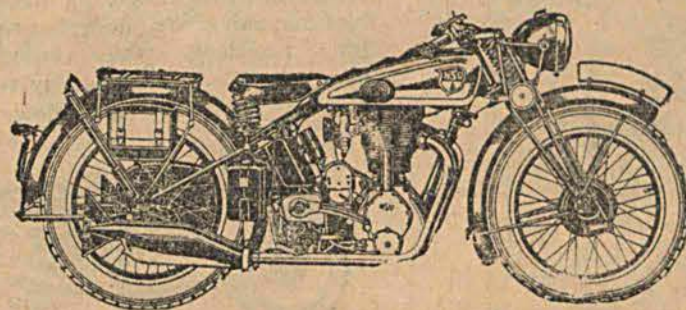
325

Skrzynki 4-biegowe stosowano już i w dawniejszych modelach N. U. Obecnie takie skrzynki posiada wiele innych marek. Właśnie maszyny ze skrzynką 4-biegową D. W. typu N. Z. zdobyły w roku szóstym największą nagrodę w wyścigach na całym świecie. Poza tym okazało się, że ta zmiana nie jest już taka kosztowna. Wobec tego skrzynka 4-o biegowa wpływa znakomicie na zmniejszenie zużycia maszyny, należy się liczyć z coraz większym jej stosowaniem.

Motocykl D. K. W. t. SB 500.

Jeśli już mówimy o łańcuchu, to warto omówić zmiany, jakie stosuje się do łańcucha, przenoszącego napęd na tylne koło. I tutaj w wielu wypadkach stosuje się szczelną otulinę, która pozwala na zanurzenie łańcucha w oliwie. Tak są budowane np. motocykle N. S. U. „Victoria” i „Triumph”. Jak wiadomo, Zündapp i BMW zamiast łańcuchów stosują wały kardanowe. Okazało się, że przegub kardanu pozwala na zastosowanie resorowania tylnego koła, co przy użyciu napędu łańcuchowego było prawie niemożliwe. Ponieważ możliwość resorowania tylnego koła będzie miała bardzo dodatni wpływ na spójność jazdy i na zmniejszenie zużycia maszyny, należy się liczyć z coraz szerszym zastosowaniem wału kardanowego w motocyklach. Należy jednak pamiętać, że straty energii przy napędzie łańcuchowym są mniejsze, niż przy napędzie kardanowym.

Motocykl N. S. U.—500, z zakrytym tylnym łańcuchem.

50 KM/litr. Praktyka wykazała, że silniki szybkoobrotowe nie zużywają się specjalnie szybko. W tych warunkach otrzymują obecnie Niemcy np. w klasie 600 cm³ moc 28 — 30 KM. Nie od rzeczy będzie też zwrócić uwagę, że o ile silnik dwutaktowy ma 3 części ruchome, to czterotakt ma 25 takich części. A jasne, że mała ilość części ruchomych znakomicie ułatwia konserwację.

W dziedzinie dwutaktów obserwujemy zdecydowaną tendencję do przejścia na tloki o płaskiej powierzchni górnej. Widzimy to u DKW, NSU i innych. Upraszcza to budowę silnika i zwiększa jego sprawność.

Praktycznie okazało się, że zaopatrzone w żebra cylindry są bardzo wytrzymałe na uderzenia. Wobec tego BMW i Zündapp przestali przywiązywać wagę do wąskiej i wysmukłej budowy cylindra i budują cylindry po obu stronach. Pozwala to na lepsze i praktyczniejsze rozmieszczenie innych części silnika.

Oparcie wału korbowego na 4-ch łożyskach coraz częściej jest stosowane.

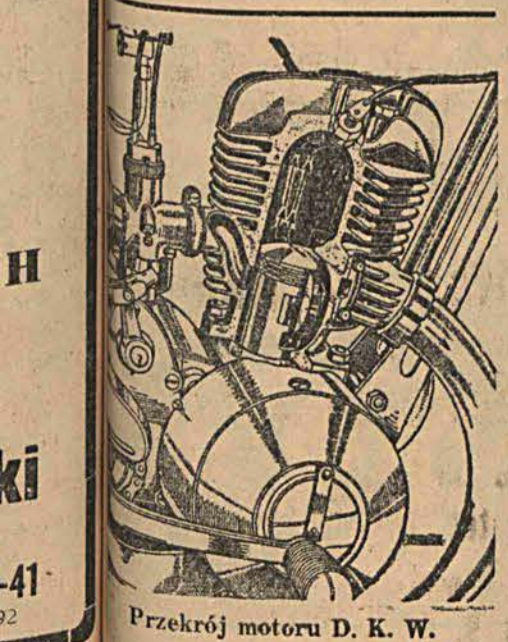
Widzimy je w nowych modelach DKW i NSU. Daje to gwarancję długiej pracy łożysk. Ponieważ zaś ich naprawa jest najtrudniejsza, bo wymaga rozbięcia całego motoru, czterokrotne podparcie wału korbowego napewno wpłynie na potanieenie eksploatacji motocykli.

Oliwienie w dwutaktach przy pomocy mieszanki benzynowo-oliwnej daje gwarancję, że motocyklista używa zawsze świeżej oliwy i że tej oliwy nigdy nie zabraknie. Także zapłon przy zimnym motorze w tym wypadku jest łatwiejszy. Dla wprowadzenia dalszych oszczędności, próbuje się, za przykładem Pucha, wprowadzić w dwutaktach smarowanie obiegowe, narazie bez wielkich sukcesów.

W nowych motocyklach prawie wyłącznie używa się do zapłonu prądu z baterji. Baterje te, nawet w silnych motocyklach próbuje się zasilać przez prądnice, umieszczone w kole zamachowym, które okazały się najpraktyczniejsze. Tylko do bardzo tanich motocykli używa się do zapłonu prądu prosto z magneta. Chociaż bowiem magneto jest droższe, to jednak odpadają różne przyrządy regulujące, a w sumie urządzenie to jest tańsze.

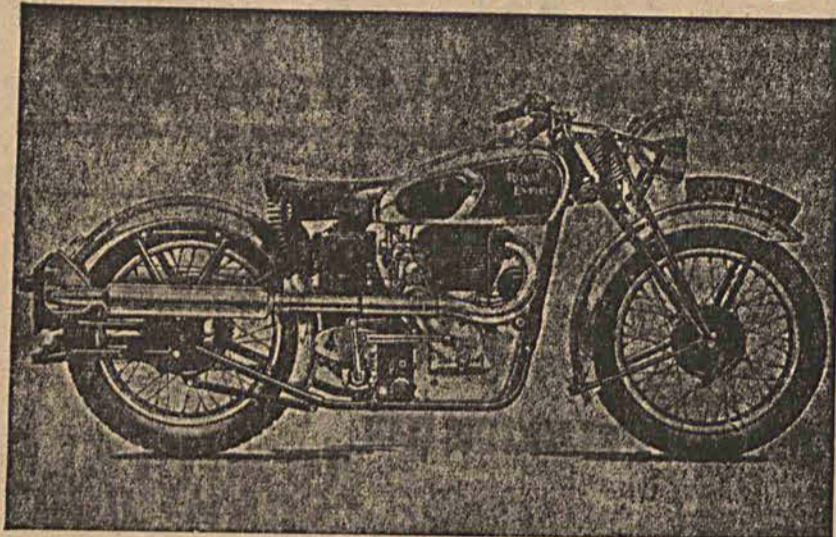
Jak widzimy, Niemcy pracują nad udoskonaleniem każdego drobiazgu w motocyklach swej produkcji. I chociaż w niektórych dziedzinach nie osiągnęli jeszcze poziomu angielskiego, to jednak niewątpliwie w dziedzinie produkcji motocykli zajmują jedno z przodujących miejsc na świecie.

Inż. J. G.

Przekrój motoru D. K. W.

Do najlepszych na świecie zaliczają się motocykle angielskie

500-tka Royal Enfield „Sport“

Wiadomo — Anglia jest ojczyzną motocykli. Już w roku 1902 pojawiają się na szosach angielskich pierwsze zmotoryzowane welocepedy. Rozwijały one zadziwiająco jak na owe czasy szybkość, bo aż 18 km. na godzinę. Od tych historycznych już dzisiaj dla rozwoju motocyklizmu czasów, przemysł angielski poczynił olbrzymie postępy.

Dzisiaj już wiadomo powszechnie, że żaden kraj na kuli ziemskiej nie produkuje tak świetnych i tak rozmaitych motocykli, jak Anglia. Jeżeli chodzi o możliwość nabycia odpowiedniej maszyny, to naprawdę angielskiemu motocykliście można pozazdrościć. Nigdzie nie buduje się bowiem maszyn o tak rozległej gamie typów, o tak świetnej wytrzymałości, gatunku i konstrukcji, jak w Anglii. Z pewnością do wspa-

niałej reputacji motocykli angielskich przyczyniły się w pierwszym rzędzie liczne zwycięstwa w wyścigach i raidach terenowych na całym świecie. Gdziekolwiek na kuli ziemskiej używają motocykli, czy to dla sportu, transportu, policji, czy wojska — wszędzie angielski motocykl zajmuje dominujące miejsce, oddając wspaniałe usługi przez długie lata, w każdych warunkach terenowych.

Be względu na to, jakich wymaga się kwalifikacji — maszyna brytyjskiej produkcji z pewnością zapewni maximum satysfakcji i przyjemności. Aby zobrazować angielską produkcję motocyklową, a także upodobania klientów, zarówno w Anglii, jak i na kontynencie, poniżej podajemy tabelę charakteryzującą produkcję ostatnich lat:

Pojemność w %	1933	1934	1935	1936	1937	1938
150 cc.	9,7	9,5	9,3	7,0	8,4	7,8
250 cc.	19,0	24,6	26,7	29,2	26,5	25,8
350 cc.	18,0	16,0	17,0	18,7	19,3	19,8
500 cc.	29,7	23,1	23,1	26,8	28,1	32,5
600 cc.	8,6	8,6	6,4	8,1	4,6	3,0
1000 cc.	11,5	9,2	9,3	9,7	9,5	7,5
Ponad 1000 cc.	3,5	4,0	3,2	3,5	3,6	2,7
Ilość cylindrów	1933	1934	1935	1936	1937	1938
Jedno cylindrowe	78,7	80,6	82,3	85,4	83,7	89,0
Czterocylindrowe	1,0	1,6	1,9	3,2	2,6	1,5
Trzycylindrowe	—	—	—	0,3	0,3	—
Dwucylindrowe	20,3	17,8	15,8	11,1	18,7	9,6
Dolnowentylowe	24,9	22,5	21,2	19,2	17,0	14,4
Górnowentylowe	48,1	53,7	55,6	57,6	58,7	62,8
Wał królewski	3,9	5,0	6,4	6,7	6,3	5,1
Dwutaktowe	23,1	18,0	16,5	16,2	17,7	17,4
Inne	—	—	0,3	0,3	0,3	0,3
Zmiana biegów	1933	1934	1935	1936	1937	1938
Ręczna	76,9	61,5	57,5	44,4	27,5	24,6
Nożna	14,5	23,7	20,6	47,6	64,2	73,0
Nożna i ręczna	—	14,8	21,9	8,0	8,0	1,2

Jak widzimy, ostatnie lata (37 i 38) odznaczają się wzrostem produkcji 350-tek i 500-tek oraz przezwagą maszyn jednocyklindrowych górnowentylowych.

Dla zorientowania czytelników w możliwościach angielskiego przemysłu motocyklowego, poniżej podajemy spis angielskich fabryk motocykli wraz z krótką charakterystyką ich produkcji.

A. J. S. Maszyny znane w Polsce od wielu lat. Fabryka produkuje obecnie 16 różnych modeli, z których wyróżnić należy 350-tkę i 500-tkę górnozaworowe. Ze względu na wysoką jakość i piękną linię maszyny te znajdują chętnych nabywców na całym świecie. Ostatnią kreacją jest „Silver Streak“, który poza swoją doskonałością techniczną wyróżnia się swym luksusowym wykonaniem.

A. J. W. produkuje swój jedyny motor 490 cc, górnozaworowy z silnikiem JAP'a.

Ariel. Po kryzysie, jaki fabryka przeżyła w roku 1933, obecnie powoli odzyskuje dawny rynek zbytu, produkując swe słynne 4-cylindrowe i „Red Huntery“ (500-tka 1-cylindrowa).

Baker. Wystąpił w roku 1938 z nową „setką“ wzmocnioną. Maszyna ta specjalnie dobrze jest przystosowana do naszych warunków drogowych. Na polskich drogach zdała ona egzamin celująco i należy się liczyć z dużym jej zbytem w bieżącym sezonie.

B. S. A. Słynna ta fabryka wypuściła w 1938 roku nowy model „Gold Star“ M. 24 i B. 25 Competition, które cieszą się w Anglii i na kontynencie dużym powodzeniem.

Brogh Superior produkuje jedynie 2-cylindrowe 1000-ki, które należą do najdroższych maszyn angielskich. Ze względu na wysokie cło od motocykli powyżej 600 cc, kalkulują się te maszyny u nas zbyt drogo i dlatego nie są sprowadzane.

Cotton. Prezentuje w tym roku dużą ilość maszyn od 150-tki 2-taktowej z silnikiem Villiersa, do 600-tki z silnikiem JAP'a. Wieloletnie doświadczenie w dziedzinie produkcji motocykli i świetne motory, jakie są do nich stosowane, gwarantują posiadaczom Cotton'ów dobre warunki eksploatacji.

Calthorpe wystąpił w roku bieżącym z rewelacyjną 500-tką sportową, odznaczającą się świetną linią zewnętrzną i wysokimi walorami technicznymi. Zwracamy uwagę na pierwszorzędne hamulce, jakie zostały zastosowane do tych maszyn.

Coventry Eagle produkuje cały szereg maszyn 4-taktowych z silnikami własnymi oraz kilka typów 2-taktów z silnikami Villiersa.

Douglas produkuje swoją świetną 150-tkę 2-taktową i 600-tkę 2-cylindrową. Maszyny te należą do najlepszych na świecie.

Excelsior produkuje aż 13 różnych modeli motocykli. Wyróżnić należy rewelacyjną setkę wzmocnioną z 3-konnym silnikiem Villiersa oraz sportowe 350-tki i 500-tki (model Manxman), zwane w Anglii „Cudem mechaniki“. Maszyny Excelsior są dobrze u nas znane. Za świetnymi wynikami brały one udział w wyścigach w Polsce. M. in. zdobyły one mistrzostwo Warszawy w kat. 100 cc na Bielanych w 1937 roku.

Francis Barnett powiększył swą gamę modeli 2-taktowych z silnikiem Villiersa o nowy model setki, której największą zaletą jest taniość i mały koszt eksploatacji.

James utrzymuje nadal zeszląroczny swój program i produkuje 6 modeli 2-taktowych z silnikami Villiersa.

Livers — nieznanym dotychczas w Polsce, produkuje 7 modeli z silnikami własnej produkcji.

Matchless — powiększył swą produkcję i obecnie buduje 12 modeli od 250-tki dolnej do 1000-ki 2-cylindrowej górnej.

Montgomery — powiększył swoją produkcję i posiada obecnie 14 modeli z silnikami Villiersa i JAP'a.

Norton — najśłynniejsza marka świata. Program produkcji tych motocykli od kilku lat nie ulega specjalnym zmianom. Chociaż są to najdroższe maszyny angielskie — cieszą się olbrzymim wzięciem wśród motocyklistów.

Są one najbardziej „rasowymi“ motocyklami świata i zapewne żadna z fabryk na kuli ziemskiej nie może się poszczycić tyloma zwycięstwami i trofeami, jak Norton. I to trofeami, zdobywanymi zarówno na maszynach turystycznych, jak i wyścigowych, gdyż fabryka celuje jednakowo w jednej i drugiej produkcji.

Specjalnie wyróżnić należałoby typy „19“ i „20“ oraz 350-tki CJ i 500-tki CSI, chociaż wszystkie maszyny produkcji tej fabryki są jednakowo dobre.

New Imperial — produkuje jedynie 4-taktowe maszyny, z których wyróżnia się 250-tka. Zdobyła ona w swoim czasie pierwsze miejsce w Tourist Trophy na wyspie Man.

Motocykle New Imperial, przy niskiej naogół cenie, dają konsumentowi przedewszystkiem maximum komfortu. Poza to maszyny te wyróżniają się lekkością budowy, du-

żą zwrotnością i wytrzymałością.

O. K. Supreme — buduje górnozaworowe 250-tki i 350-tki. Charakterystyczne je śliczna linia zewnętrzna i duża wytrzymałość, co stanowi specjalną ich zaletę z punktu widzenia naszych warunków eksploatacyjnych.

Panther. Marka, która w Polsce zdobyła sobie oddawną uzasadnione zresztą uznanie. Odznacza się bardzo dużą wytrzymałością, szybkością i ładną linią. Wyróżnić należałoby górnozaworowe 250-tki i 350-tki, które doskonale „trzymają“ się szosy i posiadają wspaniałą zryw.

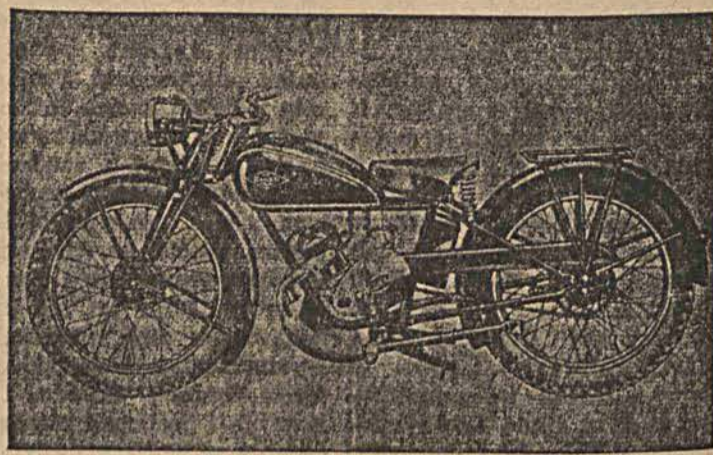
Rudge. W roku bieżącym utrzymuje nadal produkcję 5 modeli sportowych, a mianowicie: Rapid i Sport — 250-tki, Special, Special Sport i Ulster — 500-tki. Do wszystkich tych maszyn zastosowano najnowsze udoskonalenia, jako to: łatwo wymontowywane tylne koło, 4-biegową skrzynkę biegów, osłonięte łańcuchy i t. d.

Royal Enfield. Jedną z najbardziej popularnych w Polsce i na całym świecie marek. Royal Enfield posiada najbogatszy wybór modeli, produkuje bowiem aż 20 różnych typów od 225-tki, 2-taktowej do 1148 cc. Specjalnym powodzeniem cieszą się 250-tki i 350-tki oraz nowa 500-tka sportowa — cała chromowana. Są to maszyny „dla wszystkich“.

Każdy bowiem motocyklista znajdzie odpowiedni dla siebie motor. Podkreślić należy, że pomimo znacznej obniżki cen na przestrzeni ostatnich lat, — wykonanie motocykli omawianej marki jest nadal tak samo precyzyjne, jak dawniej. I to jest główną przyczyną powodzenia motocykli Royal Enfield na całym świecie.

Triumph. Z pośród 14 modeli, produkowanych przez tę fabrykę, wyróżnia się rewelacyjna 500-tka 2-cylindrowa i 350-tka jednocyklindrowa. Wszystkie modele odznaczają się specjalnie silną budową. Najciekawszym rozwiązaniem jest model „Speed Twin“, który wzbudził największy podziw i zaciekawienie na tegorocznej wystawie motocyklowej w Londynie. „Speed Twin“ (szybka dwójka), jest to 500-tka górnie sterowana, 2-cylindrowa.

100-tka Baker specjalnie wzmocniona

wa się pytanie, czemu Anglia wdziecza ten wspaniały rozwój swego przemysłu motocyklowego. Przyczyn tych jest wiele.

Przedewszystkiem więc motocyklizm w masach angielskich stał się częścią codziennego użytku. Od dzieciństwa każdy Anglik ma z motocyklem styczność do czynienia. Stąd — ped

studjowania jego konstrukcji, jego produkcji. Stąd masy świetnych konstrukcyjnych inżynierów, techników, majstrów. Poza to prosta budowa motocykli stała się

niemniej ważnym powodem rozwoju angielskiego przemysłu motocyklowego jest to, że w Anglii nie

odczuwa się braku żadnych surowców. Jak wiadomo bowiem, żaden kraj na świecie nie jest tak bogaty w surowce, jak Wielka Brytania. Stąd świetne materiały, używane do budowy fabryk angielskich. Stąd olbrzymia wytrzymałość tych maszyn.

Pozatem należy pamiętać, jak olbrzymi rynek zbytu przedstawia imperjum brytyjskie. A przecie

wiadomo, jak masowa produkcja jest w stanie obniżyć koszt fabrykatów. A jeżeli jeszcze uwzględni

my także olbrzymie kapitały, jakie Anglii byli w stanie zainwestować w swej produkcji, to zrozumiemy

dlaczego angielska produkcja motocykli zajmuje w świecie pierwsze

miejsce, tak pod względem technicznym, jak i wytrzymałości swych fabrykatów.

Każdy wie, że jesteśmy społeczeństwem biednym i u nas mało kto może sobie pozwolić na kupowanie coraz nowych modeli motocyklów.

Pieniądże, wydane na zakup maszyny, muszą w naszych warunkach amortyzować się przez długie lata.

Pozatem nasze warunki drogowe wymagają używania motocykli, których wytrzymałość musi być doprowadzona do maximum. Nasze drogi to nie asfalty francuskie lub autostrady niemieckie. Naszym warunkom odpowiada w pierwszym rzędzie motocykl produkcji angielskiej. I dlatego polskim drogami i naszymi możliwościami płatniczymi najlepiej odpowiadają motocykle angielskie.

Świetnie technicznie, zbudowane z pierwszorzędnych materiałów, o wytrzymałości maksymalnej — stanowią w naszych warunkach eksploatacyjnych najlepsze maszyny.

Oto w najgrubszych zarysach opis angielskiej produkcji motocyklów. A teraz samo przez się nasu-

wa się pytanie, czemu Anglia wdziecza ten wspaniały rozwój swego przemysłu motocyklowego.

Przyczyn tych jest wiele.

Przedewszystkiem więc motocyklizm w masach angielskich stał się częścią codziennego użytku.

Od dzieciństwa każdy Anglik ma z motocyklem styczność do czynienia.

Stąd — ped studjowania jego konstrukcji, jego produkcji.

Stąd masy świetnych konstrukcyjnych inżynierów, techników, majstrów.

Poza to prosta budowa motocykli stała się niemniej ważnym powodem rozwoju angielskiego przemysłu motocyklowego.

Przyczyn tych jest wiele.

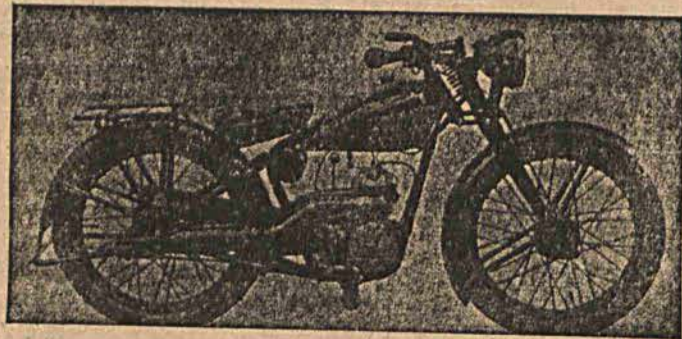
Przedewszystkiem więc motocyklizm w masach angielskich stał się częścią codziennego użytku.

Od dzieciństwa każdy Anglik ma z motocyklem styczność do czynienia.

Stąd — ped studjowania jego konstrukcji, jego produkcji.

Stąd masy świetnych konstrukcyjnych inżynierów, techników, majstrów.

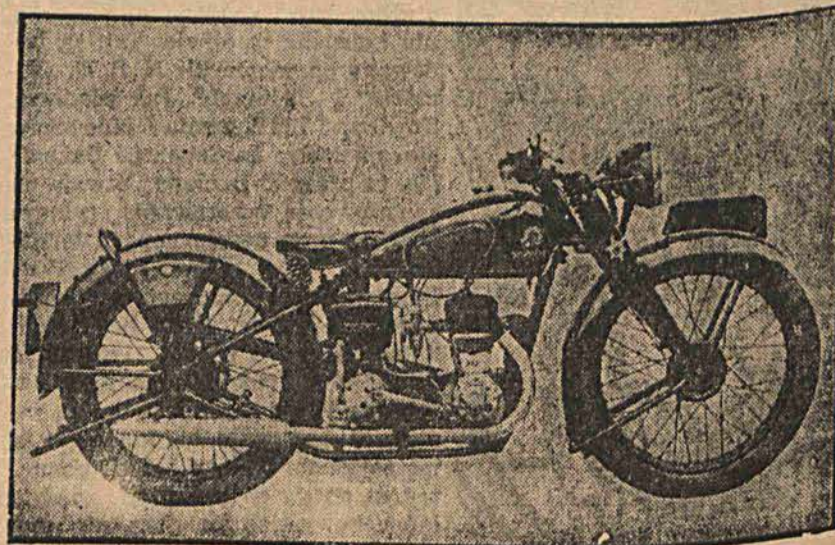
Poza to prosta budowa motocykli stała się niemniej ważnym powodem rozwoju angielskiego przemysłu motocyklowego.

Rewelacyjna 100-tka Excelsior

350-tka N. Imperial

250-tka O. K. Supreme

ZOREL

WARSZAWA
KRÓLEWSKA 23, tel. 570-90

Największe źródło motocykli i motorowerów

PRZEDSTAWICIELSTWO:

„SOKÓŁ”

Wyr. Państw. Zakł. Inż.

Gen. reprezentacja

czołowych marek

angielskich

Największy w Polsce skład części zamiennych do motocykli. Bezpłatna poradnia techniczna

Opis budowy i zasady działania silnika „PUCH”

We wszystkich silnikach dwusuwowych typu normalnego, t. j. jednocylinkowego, mamy do czynienia z bardzo szkodliwymi dla wydajności silnika wirami, które powstają w chwili jednoczesnego otwarcia kanału ssącego i wydechowego. Większość niedomagań, typowych dla silników dwusuwowych została usunięta w silniku o specjalnej konstrukcji, z tłokami przeciwbieżnymi. W silniku o kształcie rury poruszającej się dwa tłoki o kierunkach ruchu względem siebie przeciwnych, przedmuch jest jednokierunkowy i — pod jego powodem wirów, szkodliwych dla pracy silnika. Zastosowanie tej konstrukcji w motocyklach następuje w sposób, który umożliwia łatwe i szybkie naprawy. Pozostałe trudności techniczne, które stały się pokonane tak, że rura cylindrowa została w samym środku podziękowana na 180° i wtedy powstał silnik dwutłokowy „PUCH”. Kanał, połączony z rurą wydechową, znajduje się na jednym końcu cylindra, a kanał rury ssącej — na drugim końcu przeciwnym.

Przy tej konstrukcji zachowane zostały wszystkie zalety silnika o tłokach przeciwbieżnych, jak: doskonałe jednokierunkowe przepłukiwanie cylindra, czyste i pozbawione

wszelkich strat napelnianie świeżą mieszanką, maksymalne uzyskanie mocy przy minimalnym zużyciu paliwa. Tłoki umocowane są na wspólnym, rozwidlanym korbowodzie. W silniku konstrukcji „PUCH” pozostawiona jest tłokom pewna odrębność ruchu względem siebie, która powoduje stałe wyprzedzanie tłoka wydechowego w stosunku do tłoka ssącego. Wskutek tego otwór wydechowy cylindra jest otwarty, aż do chwili odsłonięcia otworu ssącego. Po dojsciu do dolnego martwego punktu tłok wydechowy zatrzymuje się aż do chwili dojscia tłoka ssącego; wtedy następuje chwilowe zrównanie i znowu tłok wydechowy wyprzedza tłok ssący, zamykając otwór wydechowy jeszcze przed ukończeniem ssania, umożliwiając w ten sposób stratę mieszanki.

Reasumując powyższe, dochodzimy łatwo do wniosku, iż silnik konstrukcji „PUCH” odbiega daleko od wszystkich silników dwutłokowych i ma wszelkie zalety silnika o tłokach przeciwbieżnych. Silnik ten cechuje idealne napelnienie cylindra, łatwa regulacja, duża moc i małe zużycie materiałów pędnych.

OGŁOSZENIE

Zgromadzenie spółników Spółki pod firmą „Fabryka Celulozy i Papieru „STRYJ” Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Warszawie”, uchwała, wzięta notarialnym protokołem, spisany przez notariusza Romana Jelnickiego Nr. Rep. 530/38 dnia 28.3.1938, postanowiło zatwierdzić następujący bilans na dzień 31 grudnia 1937 r.:

BILANS

FABRYKA CELULOZY I PAPIERU „STRYJ” SP. Z O. O. W WARSZAWIE
PER 31 GRUDNIA 1937 R.

AKTYWA:			
Kasa Fabryki	1.215,92		
Kasa Centrali	7.878,67	9.094,59	
P.K.O. w Warszawie	13,53		
P.K.O. w Stryju	90,07		105,60
Dłużnicy			135.215,27
Wzrosty			
maszyn zakupione w wykonaniu fabryk zagranicznych	551.589,27		
maszyn krajowych	122.562,03		
			674.151,30
placze, budynki i maszyny w Kochawinie w trakcie budowy fabryki	353.339,55	1.027.490,85	
Ruchomości	8.646,25		
Koszty ogólne i organizacyjne	33.194,41		
			2.273.746,97
Różni za gwarancje wydane	1.213.746,97		
Otrzymane weksle obce gwarancyjne	1.000.000,—		
	60.000,—		
			2.273.746,97
PASYWA:			
Kapitał zakładowy	600.000,—		
Wierzytelne	613.746,97		
			1.213.746,97
Gwarancje hipoteczne wydane	1.000.000,—		
Różni za złożone weksle gwarancyjne	60.000,—		
			2.273.746,97

Niniejszym poświadczamy zgodność i zasadność niniejszego bilansu w dniu 31 grudnia 1937 r. z księgami handlowymi Fabryki Celulozy i Papieru „Stryj” Spółka z o. o. w Warszawie.

Fabryka celulozy i papieru „STRYJ”
Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością
(-) R. Jacobsen (-) Bathelt
(-) Fuhrman (-) Lauterbach

Zarząd Spółki pod firmą: „Fabryka Celulozy i Papieru „Stryj” Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Warszawie.”
(-) Jan Fuhrman (-) Reinhold Jacobson
(-) Artur Lauterbach (-) Adolf Bathelt

Nowe placówki Orbisu w Warszawie

Ostatnich dniach otwarte zostały w Warszawie 2 nowe placówki Polskiego Orbisu, „ORBIS”, a mianowicie: placówka przy ul. Nowy Świat 19 i Marszałkowskiej 50. W ten sposób sied placówek ORBISU w Warszawie, oprócz Centrali przy ul. Ossolińskich 8, gdzie mieści się również Biuro Turystyczne, obejmują placówki przy ul. Marszałkowskiej 98

(Oddział Główny), Marszałkowskiej 153, Al. Jerozolimskie 39, Nalewki 8, Targowej 70, Agencje przy ul. Wierzbowej 11, Królewskiej 10, Chłodnej 17, nowo-otworzone przy ul. Marszałkowskiej 50 i Nowy Świat 19, Kasę Teatralną przy ul. Aleje Jerozolimskie 39 (Hotel Polonia), oraz Kiosk Bagażowy i Informacyjny na Dworcu Głównym.

I. OGŁOSZENIE. LIKWIDATORZY SPÓŁKI AKCYJNEJ „KOLEJ ELEKTRYCZNA WARSZAWA — MŁOCINY — MODLIN, SPÓŁKA AKCYJNA” W LIKWIDACJI

zawiadamiają pp. Akcjonariuszów, że w dniu 30 kwietnia 1938 r., o godzinie 10-ej odbędzie się w Warszawie, w lokalu Spółki Akcyjnej „Siła i Światło”, Marszałkowska 94, Zwyczajne Walne Zgromadzenie Akcjonariuszów z następującym porządkiem obrad:

- Wybór Przewodniczącego.
- Sprawozdanie likwidatorów, Rady Nadzorczej i Komisji Rewizyjnej z ostatecznej likwidacji.
- Zatwierdzenie sprawozdania z ostatecznej likwidacji i udzielenie absolutorium władzom Spółki z dotychczasowej działalności.
- Powzięcie uchwały co do wykreślenia Spółki z Rejestru Handlowego.

Akcje na okaziciela dają prawo uczestnictwa w Walnym Zgromadzeniu, jeżeli zostaną złożone przynajmniej na 7 dni przed terminem Zgromadzenia, t. j. najpóźniej w dniu 23 kwietnia 1938 roku w biurze Spółki w Warszawie, przy ul. Marszałkowskiej 94 i jeżeli nie będą odebrane przed ukończeniem tegoż Zgromadzenia. Zamiast akcji mogą być złożone zaświadczenia, wydane na dowód złożenia akcji u notariusza, lub w instytucjach kredytowych.

OGŁOSZENIE DRUGIE ZARZĄD CZESTOCHOWSKICH ZAKŁADÓW WYROBÓW WŁÓKIENNYCH „STRADOM” SPÓŁKA AKCYJNA

ma zaszczyt zawiadomić, że w dniu 21 kwietnia 1938 roku o godz. 5-ej pop. odbędzie się w Biurze Zarządu Spółki w Warszawie przy ul. Plac Napoleona Nr. 9 — 35-te ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARIUSZÓW.

Porządek Obrad Zebrania:

- Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdań, bilansu oraz rachunku zysków i strat za rok 1937;
- Preliminarz wydatków na 1938 rok;
- Upoważnienie Zarządu do nabywania, względnie sprzedaży nieruchomości i korzystania z kredytu z zabezpieczeniem hipotecznym;
- Ustalenie liczby i wybór członków Zarządu, Rady Nadzorczej i Komisji Rewizyjnej.

OGŁOSZENIE II

Zarząd Towarzystwa Ubezpieczeń PORT Spółka Akcyjna zaprasza P. P. Akcjonariuszów na NADZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARIUSZÓW

Towarzystwo Ubezpieczeń PORT Spółka Akcyjna, odbyć się mające dnia 21 kwietnia 1938 roku, o godzinie 12 w południe, w siedzibie Spółki w Warszawie przy ulicy Krakowskie Przedmieście 59, z następującym porządkiem dziennym:

- Zagajenie i wybór przewodniczącego.
- Połączenie Towarzystwa Ubezpieczeń PORT Spółka Akcyjna z Towarzystwem Ubezpieczeń POLONIA, Spółka Akcyjna i przejęcie przez połączone Towarzystwo portfeli ubezpieczeń rzeczowych ASSICURAZIONI GENERALI, Dyrekcja na Polskę, przyczem Akcjonariusze Towarzystwa Ubezpieczeń PORT Spółka Akcyjna za jedną akcję Towarzystwa Ubezpieczeń PORT Spółka Akcyjna otrzymają jedną akcję połączonego Towarzystwa; ustalenie warunków połączenia.

Zarząd Spółki Akcyjnej Polskie Zakłady Chemiczne „Nitrat” zawiadamia pp. Akcjonariuszów, że w dniu 2 maja 1938 roku o godzinie 12 m. 30 w lokalu Spółki w Warszawie przy ul. Mińskiej pod Nr. 25 odbędzie się Zwyczajne Walne Zgromadzenie Akcjonariuszów z następującym porządkiem obrad: 1. Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdań, bilansu, oraz rachunku strat i zysków za rok 1937, powzięcie uchwały o rozdziale zysków, udzielenie pokwitowania z czynności władzom Spółki. 2. Zatwierdzenie preliminarza wydatków na rok 1938. 3. Kupno, sprzedaż i obciążenie majątku nieruchomości, oraz upoważnienie Zarządu do korzystania z kredytu. 4. Ustalenie liczby, zatwierdzenie kooptacji i wybory do Zarządu i Komisji Rewizyjnej.

II. OGŁOSZENIE.

Zarząd Towarzystwa Ubezpieczeń POLONIA Spółka Akcyjna

zaprasza PP. Akcjonariuszów na Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Akcjonariuszów Towarzystwa Ubezpieczeń POLONIA, S. A., odbyć się mające dnia 21 kwietnia 1938 o godzinie 12 w poł. w siedzibie spółki w Warszawie, Plac Dąbrowskiego 1, z następującym porządkiem obrad:

- Zagajenie i wybór przewodniczącego.
- Połączenie Towarzystwa Ubezpieczeń POLONIA, Spółka Akcyjna, jako spółki, przejmującej, z Towarzystwem Ubezpieczeń PORT Spółka Akcyjna, jako spółką przejmowaną, i ustalenie warunków tego połączenia.
- Obniżenie kapitału akcyjnego o zł. 1.350.000, t. j. do zł. 650.000,— przez wydanie za każde 40 sztuk akcji dotychczasowych 13 sztuk akcji nowych. Podwyższenie kapitału akcyjnego o zł. 1.850.000, t. j. do zł. 2.500.000,— przez emisję 18.500 akcji na okaziciela, po zł. 100.— nominalnej wartości. Z 18.500 nowych akcji przeznaczą się 12.500 akcji dla akcjonariuszów Towarzystwa Ubezpieczeń PORT S. A., w związku z połączeniem z tem Towarzystwem przez zmianę akcji Towarzystwa Ubezpieczeń PORT S. A. na akcje nowej emisji Towarzystwa Ubezpieczeń POLONIA, S. A. w stosunku 1:1, pozostałe zaś 6.000 akcji będą przydzielone po cenie nominalnej Towarzystwu Assicurazioni Generali, Dyrekcja na Polskę z wyłączeniem prawa ich poboru przez innych akcjonariuszów.
- Zmiana brzmienia firmy.
- Przejęcie portfeli rzeczowych ubezpieczeń Dyrekcji na Polskę Assicurazioni Generali.

proponowane brzmienie:

§ 1. Istniejące od roku 1917 Towarzystwo Ubezpieczeń „Polonia” Spółka Akcyjna, po połączeniu z istniejącym od roku 1919 Towarzystwem Ubezpieczeń „Port” Spółka Akcyjna, będzie nadal działała pod firmą: Generali - Port-Polonja, Zjednoczone Towarzystwo Ubezpieczeń Spółka Akcyjna.

§ 3. Spółka ma na celu prowadzenie działalności ubezpieczeniowej:

- bezpośredniej w działach ubezpieczeń:
 - od ognia,
 - od kradzieży z włamaniem,
 - od odpowiedzialności cywilnej,
 - od gradobicia,
 - transportów,
 - szyb,
 - samochołów (auto - casco);
- pośredniej we wszystkich działach ubezpieczeń.

§ 7. Kapitał akcyjny Spółki wynosi zł. 2.500.000,— pełnowpłaconych. Kapitał ten jest podzielony na 25.000 akcji, po 100 zł. nominalnej wartości każda.

§ 22. Zarząd składa się najwyżej z 3 członków, wybranych przez Walne Zgromadzenie z pośród akcjonariuszy lub z poza ich grona. Zarząd kieruje interesami Spółki we wszystkich sprawach, które nie należą do kompetencji Walnego Zgromadzenia i stosuje się do instrukcji, uchwalonych przez Walne Zgromadzenie.

§ 29. Dla wykonywania stałego nadzoru nad gospodarką Spółki, dla zbadania zamknięć rachunkowych i sprawozdania rocznego, tak, co do zgodności z księgami, jak i stanem faktycznym, wybiera się na lat 3 Radę Nadzorczą, złożoną z 6-ciu członków, wybranych przez Walne Zgromadzenie zwykłą większością oddanych głosów. Walne Zgromadzenie uchwalą swą może powiększyć liczbę członków Rady.

4) Wybory do Zarządu i Rady Nadzorczej.

5) Upoważnienie członków władz Spółki do uczestnictwa we władzach innych Zakładów Ubezpieczeń.

50-lecie uniwersytetu w Sofji

W roku bieżącym Uniwersytet państwowy w Sofji obchodzi 50-lecie swego istnienia. Założony był w r. 1887 przez ministra Oświaty Teodora Iwanczewa. W pierwszym roku istnienia uniwersytet sofjski posiadał jedynie wydział historyczno-filologiczny z następującymi katedrami: pedagogia, psychologia, fonetyka, starobułgarska, języki niemiecki, francuski, łacina i grecki, historia narodów wschodnich, socjologia i historia języka bułgarskiego. W 1890 r. otwarto wydział fizyczno-matematyczny, w 1892 r. — prawniczy, w 1918 — lekarski, w 1921 — rolniczy, w 1923 — teologiczny i weterynaryjny i w 1925 — leśniczy.

Obecnie więc uniwersytet składa się z 7 wydziałów z wielu instytucjami, seminarjami, klinikami i biblio-

tekami. Wykłada w uniwersytecie 180 profesorów i docentów, a pracuje poza nimi 117 asystentów. Do chwili obecnej uniwersytet dał krajowi 14025 osób z wyższym wykształceniem, w tem 11680 mężczyzn i 2345 kobiet. Uniwersytet sofjski jest jednym z żywych ośrodków rozwoju umysłowego i kulturalnego Bułgarii.

Przeciwnik BÓLU GŁOWY
DŁA DOPROCHOWE ZN. PR. 888.
KOWALSKINA
Kapsułki K. Kowalski
PRZY PRZEZIĘBIENIU GRYPIE I KATARZE

TABELA LOTERII

(niourzędowa) z dnia 8 kwietnia

I i II ciągnięcie GŁÓWNE WYGRANE

Stała dzienna wygrana zł. 5.000 pada na nr. 3977

Zł. 15.000 na nr. 84998

Zł. 10.000 na nr-ry: 12724 93497 114265 144930 14936

Zł. 5.000 na nr-ry: 3179 7611 51629 6502/ 102315

Zł. 2.000 na nr-ry: 14319 32796 39182 6259/ 7817 85480 145495

Zł. 1.000 na nr-ry: 20074 21461 23442 49963 69352 79282 83480 138538 158563

Zł. 500 na nr-ry: 79 5608 27773 30543 48824 54740 67125 62478 84870 93738 100924 123930 129604 134073 139562 153225 156447

Zł. 250 na nr-ry: 319 1349 2587 4082 7527 11054 13630 13804 13046 16772 19718 24791 25794 26789 29132 30425 33160 33939 36068 38583 39460 39609 39858 43852 43922 47576 48692 48944 51024 54480 56531 57019 57655 58764 60638 65814 66163 66570 67556 69532 75193 82466 85556 93278 93339 94356 94954 98272 99742 101644 105417 108919 109245 110756 111340 11461 113128 116156 116303 116170 118834 118894 119883 121888 124915 126953 130646 132371 133443 133984 136069 137193 140393 141401 143447 145233 150128 150925 151986 152147 153266 154138 157465 158359 159683

Wygrane po zł 125

246 630 56 946 1490 574 2254 494 700
970 3023 129 378 87 979 4040 625 56 928
5090 453 716 6468 889 7009 38 61 113 946
221 720 475 832 8170 542 9083 510 608
835 77

10770 649 710 14 977 11032 335 38 655
64 13193 978 134066 224 655 849 926 15066
130 545 638 60 879 16751 975 17003 850
18256 913 19129 245 350 680 719 36 808
932

20058 198 296 380 720 30 43 21328 69
856 22108 440 572 666 23522 677 778 24020
77 242 675 732 50 25048 354 90 446 854
26022 86 351 1010 834 901 51 27298 354 46
455 710 842 75 945 28079 288 675 845
29252 418 977 884

30110 78 94 664 811 67 31002 240 434
640 31 47 836 949 69 32496 735 817 33190
271 407 24707 889 35772 36398 812 18
27 33 37449 72 831 956

39449 848 905

40026 790 4142 42355 43127 383 927
44919 66 45691 46238 736 886 944 47018
125 73 48481 763 81 803 41 998 49223 51
695 840 971

50608 51030 440 546 52212 43 53028 86
299 336 555 629 7134 903 36 58 54015 111
53020 85 391 440 856 584 57100 810 800
58611 59059 3477 875 977

60053 54 152 368 832 87 945 61694 806
62129 335 637 814 936 63117 868 514
65178 403 523 66166 559 654 963 67372 372
68561 24 307 791 921 99 69361 849 903 37
70461 98 517 24 68 736 813 72049 73301
414 731 845 948 74387 447 946 75232 795
8801 874 96 914 70

76009 245 353 661 736 862 81 952 77462
784 932 59 78174 221 675 851 79062 125
77 283 88 678 865

80116 478 571 997 81042 137 92 380 433
649 917 99 82434 69 700 837 83257 537 647
84207 426 656 852 882 85477 86103 92 207
76 564 788 87045 63 740 88045 788 851
89316 988

80156 777 91742 92001 278 325 501 52
758 946 93142 94690 95128 238 740 894
96070 244 452 573 870 87 97079 85 88 566
931 98193 286 611 846 968 71 99589 613
732 951

100036 150 253 300 452 554 639 997
101029 217 79 800 926 120222 216 396 602
42 103145 235 65 623 85 846 104083 273
518 711 813 105493 106042 78 512 7021
107073 108245 72 576 678 783 109133 70
480

110372 111067 787 112188 113253 697 778
908

114020 137 240 511 341 584 857 935 115405
633 932 116350 496 631 968 117039 96 262
743 830 928 78 118070 709 40 119510 746
823

120096 146 573 761 121076 489 562 933
122063 123099 207 72 501 124455 508 70
122 125042 230 514 78 126089 352 686 894
908 127542 627 847 966 128618 825 96
129393

130877 11113 60 336 533 886 132121 60
294 390 414 18 689 798 832 982 133399
457 71 734 134622 887 945 135158 254 525
136011 112 77 203 137726 138863 68 956
139130 217 61 39 808 976

140061 71 391 399 490 818 141219 558
142147 262 484 685 143310 917 144300 522
77 145152 409 526 649 726 80 146703 147084
156 359 521 46 926 148218 356 579 98 833
900 149135 200 994

150220 28 604 46 905 48 151010

WŁADYSŁAW BUS FEKETE

Z MIŁOŚCI NIEDOSTATECZNE

— No i?

— Z opcją pójdiesz do „Biura tanich biletów teatralnych”, tam podpiszesz kontrakt, że według ich wskazówek przez cały rok będziesz sprzedawał bilety o czterdzieści procent tańsze od cen w kasie... weźmiesz tu trzy tysiące... potem obejmiesz w dzierżawę bufet teatralny, stamtąd możesz dostać dwa tysiące... Mautner da ci w dzierżawę szatnię... to wyniesie z pewnością à conto trzy tysiące... to razem już osiem tysięcy. Dasz z tego Schiffowi pięć tysięcy, podpiszesz kontrakt i będziesz dostarczał do mojego pisma reklam teatralnych za pięćset miesięcznie. Każesz sobie zapłacić za dwa miesiące zgóry, to znaczy tyśiąc, zostanie ci dwa tysiące, i to ci wystarczy na przeżycie lata, a w wrześniu zobaczy się, co robić dalej... No, serwus... A więc jutro o dziesiątej u Schiffa.

— Z jednym pengem dwadzieścia w kieszeni mam do niego pójść?

— Za sześćdziesiąt halerzy każesz się ogolić... zostanie ci jeszcze sześćdziesiąt... już jakoś ci się uda...

Jego partnerzy zaczęli się już niecierpliwie:

— Tytus... Tytus... chodź, teraz ty rozdajesz karty!

Tytus zostawił Richtera, nie żegnając się z nim i wrócił do swojej partii kart.

III ciągnięcie Wygrane po zł 125

4107 5057 270 329 847 6968 7556 963 8532
9700 95

11350 763 12223 446 610 13090 194 452
14293 583 19357 410 565 741 17224 903
18075 19046 189

20147 21807 22168 363 806 84 23619 71
24626 25025 27163 689 720 811 28299 29136
287 770

30068 70 31077 180 94 366 34185 35246
36932 37654 794 38008 312 465 590 721
39414

40079 679 41043 517 42298 43771 44167
45174 472 876 46175 479 47440 48250 530
62 49035 252

50624 879 51808 990 52368 689 53084 119
58316 56739 917 56419 604 58020 232 948
593 59385 538 637

60572 61624 813 923 62151 381 624 63007
712 985 64332 619 65649 66467 547 858 901
68029 69440

70387 706 88 72500 73564 891 926 74038
124 37 526 75984 76176 77796 78491 903 54
79506 683 814

80853 943 51 81543 517 932 83399 84879
86111 87118 610 876 88421 35 89351

90373 91719 850 92329 658 876 93337 54
552 94773 93308 640 298 96332 483 989
95817 24 725 29033

100288 101834 102100 268 85 888 904
104343 852 923 91 105455 791 862 106495
108115 399 431 883

111041 112601 113357 428 526 617 114271
624 115272 116103 775 800 11735 691
118328 119688

120175 632 938 74 90 121313 122227 318
579 124108 598 125321 126458 906 127338
702 849 958 128699

130235 131497 132368 136216 29 137137
142 138240 389 964

140322 141183 142001 210 564 143213
744 1444317 776 1466605 931 147402 611 775
149087 577 732

150578 151070 154387 155844 157033
217 395 8 158152 682 159448

Wygrane po zł 62.50

403 36 561 960 1373 2219 404 6 721 3125
229 429 727 825 71 4140 5386 638 732 6248
7397 807 101 8328 724 64 898 961 9024 39
10467 583 826 11543 12733 813 13374 464
648 762 918 87 14492 586 639 736 825 89
12513 85 1649 613 17674 18346 800 19033
555 633 731 910

20288 353 908 21346 472 992 22576 962
23100 8 230 455 718 921 24102 89 721 25486
892 26315 925 28536 667 755 29127 96 894

30374 31553 931 32014 473 561 33348
34047 227 463 515 691 785 35099 693 93
627 36801 37308 13 455 90 540 38038 221
625 768 39128 285 334

40440 62 550 736 41585 642 43103 239
698 44520 862 913 45730 49530 818

50373 518 776 51664 708 58 52395 953
54255 313 429 616 816 71 55669 618 56299
532 782 57210 537 869 94 58095 367 760
977 59933 58

60164 457 73 675 61051 487 796 62716
63484 588 64113 30 366 76 65881 90 66028
307 10 73 67360 910 24 68483 897 69698
377

70285 303 71632 69 716 82 72499 669 839
75223 307 855 71 76311 610 41 8 733 62
77043 78337 768 977 79135 377 535 48 652
90 780 992

80079 136 70 659 783 95 488 584 838 53
5 36 66 83162 84752 966 85333 901 86066
294 511 87136 380 454 963 88239 359 414
901 89033 92 101 674 98

90166 615 91814 77 912 14 92580 866
93369 933 919 94236 95689 820 96777 97339
98338 78 98 715 99303 95 488 584 838 53

100288 328 405 101340 577 959 102793
103032 503 832 907 104957 105755 107117
150 108031 171 299 322 109997 230 521 4
857 922

110288 385 422 586 91 742 861 111465 588
606 54 112210 57 996 113166 656 918
114022 241 980 115355 586 117070 402 942
98 118747 119272 852 900 75

120270 504 56 894 121278 622 964 122194
123037 160 483 726 33 71 917 124179 739
127039 136 70 659 783 128131 821 129407
546 672 711 82 885

150513 25 58 654 977 131265 638 66 984
132291 471 623 40 133160 352 436 924
134139 212 305 81 479 569 607 976 136015
614 743 866 137716 138434 968 139486
140795 141480 561 717 46 142687 143044
490 689 144285 323 505 256 145024 858
146222 147190 356 467 503 915 148248
149220 402 563 839 41

150007 75 99 857 910 151157 313 152930
153096 432 75 154397 704 51 155207 324
521 57 606 156009 235 676 853 158808
159219 93 510 878

IV ciągnięcie GŁÓWNE WYGRANE

Stała dzienna wygrana zł 2000 na nr 10763

Zł 75000 na nr 1626

Zł 50000 na nr 74001

Zł 15000 na nr 87459

Zł 10000 na nr-ry: 15199 59189 108336 154741

Zł 5000 na nr-ry: 41740 89148 91444 116776
124631 131824 158156

Zł 2000 na nr-ry: 14781 65508 90688 92906
104178 14951 159736
Zł 1000 na nr-ry: 5801 16182 19255 54788 59220
74006 79409 83046 106494 111875 125509 127500
134490 159139

Zł 500 na nr-ry: 10310 13710 16468 17450 17783
20093 38542 54640 53575 62720 97902 97996 112834
114156 148295 153883 156899 159802
Zł 250 na nr-ry: 1649 2444 10390 10446 12102
16336 18382 18749 19083 19614 21261 24847 22025
22035 28794 30224 34583 34547 37325 39860 40955
44681 44710 45174 47420 53938 55087 36113 63445
63985 65438 65848 66223 67188 71313 72298 72871
74999 74855 80532 83991 89602 91831 93690 92572
94145 94228 94576 98750 103329 104882 108473
109027 110788 112505 114064 122877 123568 126576
128967 132194 132355 135261 135551 38858 141089
146605 149338 150177 150989 53818 154004 156709
155379 158152 158203

Wygrane po zł 125

603 749 1187 227 649 764 2109 572 80 3239 372
954 4699 5734 7849 960 8885 9989
11998 14128 928 15438 883 16991 17063 18479
19604 31

20438 526 21258 487 527 981 22337 448 758
23349 699 24556 795 827 25217 939 26390 379 28345
515 29107 856

30288 324 823 31807 32441 33524 706 34170 308
36067 212 391 688 985 37751 38608 39349 482
40492 605 825 31 60 41496 764 48640 43241
372 759 44521 483 856 47527 907 48691 723 49474
846 70

51007 210 714 933 52322 534 709 47 53322 422
54824 55362 57177 890 935 82620 614 59310 46
60463 61162 891 62423 557 923 63025 65858
66535 67049 309 590 724 818 68358 54 848 69371
493 517 47

70338 48 597 71335 72545 820 73993 679 47
74340 73982 78101 79702 843 69
81452 78 82891 83316 84577 86130 87208 533
88272 89700

90026 91021 340 416 92108 862 926 93231 94800
142126 143010 80 104439 540 145410
146159 279 746 147748 148061 399 149057
650 796

150906 151027 36
152178 672 790 153425 889 154073 155453 529 33
873 156005 540 157167 158150 428 159020 24

Wygrane po zł 62.50

109 834 1339 620 721 885 2702 29 932
3214 339 788 4003 608 5729 848 6109 7171
563 76 753 833 8431 9855 79

124256 125511 813 42 126629 127260 422
128062 296 722

130329 50 475 131921 48 132672 133263
305 499 747 62 96 134419 136377 137621
62 139212 775

142126 143010 80 104439 540 145410
146159 279 746 147748 148061 399 149057
650 796

150906 151027 36
152178 672 790 153425 889 154073 155453 529 33
873 156005 540 157167 158150 428 159020 24

PROSZKI
Kogutek
ZASTOSOWANIE:
GRYPY. PRZEZIEBIENIE
BOLE GŁOWY. ZĘBOWIĘ
IADAMIE ORYGINALNEJ PRZEDZIWI WITAMIN. IADAMIE
PATRZcie JAKIE PROSZKI WAM DAJĄ!
SOZY SA JAZ NADSIADLOWNOŚCIA.
IADAMIE PROSZKI W. MIGREKO-NERVOGIN
TYLKO W NOWEM OPAKOWANIU
TOREBKACH HIGIENICZNYCH

Dzisiaj otwarcie Kongresu

Bezpieczeństwa Pracy

Dzisiaj, w sali Tow. Higienicznego, rozpoczyna obrady ogólnopolski Kongres Bezpieczeństwa Pracy.

Po zagaleniu Kongresu, pierwszy przemówienie powitalne wygłosi minister Opieki Społecznej, p. M. Zymarski.

Przed południem inż. Andrzej Ostrowski wygłosi referat o „Znaczeniu i roli organizacji w dziedzinie bezpieczeństwa pracy”. Po referacie odbędzie się dyskusja.

Obrady niedzielne i poniedziałkowe

Obrady niedzielne i poniedziałkowe obejmą część merytoryczną i będą w niedzielę o godz. 10 r. referatami w-dyr. Instytutu Spraw Społecznych p. Wacława Adamieckiego, o znaczeniu i roli organizacji w dziedzinie bezpieczeństwa pracy, i w poniedziałek o „Istotnych elementach służby bezpieczeństwa pracy w warsztacie przemysłowym”. Następni prelegenci wypadków przy pracy, tworzenia i popularyzacji odpowiednich instrukcji oraz metod propagandy bezpieczeństwa pracy.

Zamknięcie obrad — w poniedziałek.

LECZNICA D-RA MED.
Marcelego Dobrzyńskiego
NOWY ŚWIAT 62. Od 8-ej r. do 8-ej w.
Weneryczne. Płciowe. Skórne. Reumatyczne.

go żyć. Na czwartą poszedł „Różany król”, który zrobił klaps. Po „Różanym królu” trzeba było jak najszybciej dać coś innego. Dano sztukę, która miała tytuł „Niedźwiedzi cukier”. Nikt nie wiedział skąd się wzięli ten dziwaczny tytuł. Zuzia cztery razy występowała, trzykrotnie w fantastycznych kostiumach razem z pozostałymi girlsami, a raz w wielkiej toalecie, jako przyjaciółka samej gwiazdy. Ta wieczorowa suknia była przyczyną wszystkich, co potem nastąpiło.

Gdy Zuzia poraz pierwszy ukazała się na scenie jako dwudziestoletnia dziewczyna o jasnych platynowych włosach, dużych czarnych oczach i świeżej cerze, której nie mogła zepsuć nawet szminka, w śnieżno białej tiulowej sukience, — zagaśił dokoła niej cały blask teatru. W życiu każdej ładnej kobiety istnieje chwila, kiedy uroda jej osiąga szczytowy punkt. Właśnie taka chwila nadeszła dla Zuzi: występ jej wypadł bardzo pomyślnie, wychodziła na scenę sama, z olbrzymim bukietem kwiatów w ręku. Na próbie generalnej, gdy się ukazała, przywitały ją oklaski, co wypadło dla niej świetnie, gdyż oklaski przesyłały ploty dwa małe zdania, które miała powiedzieć; była to pierwsza rola, jaką jej powierzono. Te oklaski były tak nagłe i niespodziane, że Zuzia wcale nie zorientowała się, że to dla niej. Ponieważ nie znała sztuki, (bo kiedyż to interesowała się sztuką, w której występowała?), myślała, że befośrednio przed jej wyjściem na scenę powiedziano coś, co wywołało te oklaski.

Oklaski powtórzyły się także i na

KWIECIEŃ

9

SOBOTA
Marji Kl.
Wach. et. 4.54. Z. 6.22.

POGODA NA DZIS

Noc pogodna z przymrozkami. Dniem zachmurzenie zmienne z zanikającymi opadami, temperatura od 5 st. do 8 st. Wiatry północno - zachodnie i zachodnie, naogół umiarkowane, chwilami dość silne. Chmury typu kłębiastego. Widzialność dobra.

W teatrach

Teatr Wielki: „Polski Balet Reprezentacyjny”.
Teatr Narodowy: „Cyrano de Bergerac”.

Teatr Polski: „Pygmalion”.

Teatr Letni: „Dama od Maksyma”.

Pocz. o godz. 8-iej wiecz.

Teatr Mały: „Asmolewski”.

Teatr Nowy: „Dar Poranka”, pocz. o godz. 8-iej.

Teatr Ateneum: „Cieszymy się życiem”.

Pocz. o godz. 8-iej wiecz.

Teatr Malickiej: „Jastrząb wśród gości”.

Teatr Kameralny: „Niewiniątka”.

Rosyjskie Studio Dramatyczne: „Buzik”.

Przed. w piątki, soboty i niedziele o godz. 8-iej wiecz.

Teatr 8.15: „Księżna Fedora”.

Teatr Wielka Rewja: „Dudek”.

Cyruлик Warszawski: „Oj Cyruлик — Warszawa”.

Mate - Qui - Pro Quo (Cukiernia Kamińska, Mazowiecka 12): „Skąd — wad”. Pocz. o godz. 7.30 i 10-iej wiecz.

Cafe - Klub: Szopka polityczna J. Śniadeckiego i Świątopełka Karpińskiego. Pocz. o godz. 7.30 i 9.30 wiecz.

Instytut Reduty (Kopernika 36-40): Teoria Einsteina”. Pocz. o godz. 8-iej wiecz.

Konserwatorium: Akademia ku czci Henryka Melcera.

INFORMACJE O FILMACH DOZWOL. DLA MŁODZIEŻY: Tel. 7-11-23.

W kinach

Adria: „Zawiniłam”.

Atlantic (Chmielna 35): „Dzisiaj i zawsze”.

Baltyk (Chmielna 35): „Pani Walewiczowa”.

Capitol (Marszałk. 125): „Znachor”.

Casino (N. Świat 50): „Przygoda pod trybem”.

Colosseum: (N. Świat 19): „Szczeniaki”.

Elite: „X 27” i „Rozkoszny chłopak”.

Europa: „Pani Walewiczowa”.

Filharmonia: „Gdy kwitną bzy”.

Hollywood: „Prater”.

Imperial: „Płynię złoto”.

Italia: „Kraj miłości”.

Kino parafii św. Andrzeja: „Król Królów”.

Majestic (N. Świat 43): „Niewiniątka”.

Mewa: „Ich suti i ona jedna” i „W-6 nie wyładował”.

Miejski: „Zycie ulicy”.

Nowa Tombola: „Detektyw z Honoru” i „Nieznośna dziewczyna”.

Palladium: „Pensjonarka”.

Pan: „Królowa przedmieścia”.

Petit Trianon: „Siódme niebo” i „Jężykoszka tańczy walca”.

Rialto: „Perły korony”.

Roma: „Białe róże”.

Sokół: „Fort Artura” i „Kto ostatni w caluje”.

Studio: Z powodu remontu nieczynne.

Stylowy: „Człowiek, który żył dwa razy”.

Swiatowid: „Dede”.

Świt: „Ulan ks. Józefa”.

Teon: „Dziewczęta z Nowolipiek”.

Uciecha: „Dziewczyna szuka miłości”.

Victoria: „Kobiety nad przepaścią”.

Wanda: „Tajny plan R. 8.” i rewja z udziałem K. Krukowskiego i L. Lawińskiego.

„PYGMALION” SHAWA W TEATRZE POLSKIM

W dniu dzisiejszym ukaże się w przerwie obsadzie ról głównych (Romana, Węgiełka, Kurnakowicz) świeża komedia Bernarda Shawa „Pygmalion”, która po niedzielnym powtórzeniu grywana będzie następnie na zmianę z świeżo wystawionem, wspaniałym dowidkiem „Nocy Listopadowej” Stanisława Wyspiańskiego.

AKADEMJA KU CZCI HENRYKA MELCERA W KONSERWATORJUM

Dzisiaj o godzinie 20.15 odbędzie się w sali koncertowej Państwowego Konserwatorium w dziesięciolecie zgroźnego wielkiego muzyka polskiego, Henryka Melcera, uroczysta akademja ku jego pamięci i odsłonięcie portretu pedagoga prof. G. Koszko. W akademji udział biorą: rektor E. Morawski, wicektor W. Kochanowski, pianistka Helena Ottawowa, artysty opery J. Hupertowa i prof. Lefeld.

WIECZÓR SONAT W KONSERWATORJUM

W niedzielę 10 b. m. o godz. 20.15 odbędzie się w sali Konserwatorium interesujący wieczór sonat na skrzypce i fortepian. Program złożony z sonat Mozarta, Beethovena i Brahmsa wykona skrzypkaczka Nina Stokowska-Račka i pianistka Bronisława Wilecka.

Teaty sprzedaje „Orbis” Al. Jerolimowa 39.

„Dudek” Feydeau w teatrze „WIELKA REWJA”

Widocznie powodzenie „Damy od Maxyma” skłoniło teatr „Wielka Rewja” do wystawienia drugiej sztuki tego samego francuskiego autora z przed przeszło ćwierćwiecza. „Dudek” zdobył nie tylko zapewne także powodzenie — ta niewybredna farsa o ostrym dowcipie sytuacyjnym jest — niezależnie od niesłychanej ilości nagromadzonej najbardziej nieprawdopodobnych pomysłów — jeszcze zabawna, a o to przecież przede wszystkim w tego typu przedstawieniach chodzi. Streszczać tej komedii nie sposób: autor nie pogodził w niej żadnym rekwizytem farsowym, żadnym qui pro quo, żadnym najbardziej nieprawdopodobnym chwytem. Pomyłone numery pokojów hotelowych, pomyłone żony i pomyłone mężowie, dzwonki dzwoniące w łózkach (!), komisarz policji raz po raz spisujący protokół z chwytną teją czy innej pary in flagranti — wszystko to razem osiąga ten skutek, który jest zamierzonym i celem „Dudka”: ludzie śmieją się głośno i bawią się dobrze przez cały wieczór — a ostatecznie czegoś więcej wymagać można i wolno — od farsy?

„Dudka” reżyserował sprawnie i dobrze Chaberski. Zdolny ten reżyser jest od dłuższego czasu bez odpowiedniego pola działania — właściwie nie wiadomo dlaczego. Pod względem aktorskim było przedstawienie „Dudka” o tyle śmiałym istotnie eksperymentem — iż rolę dwóch, co prawda żonaty, amantów, na śliskiej drodze przygody szukających rozrywki, powierzono pp. Fertnerowi i Orwidowi. Nie trzeba podkreślać, iż obaj aktorzy obdarzeni w najwyższym stopniu wrodzoną vis comica — byli szczerze zabawni, chociaż skądinąd eksperyment to niepobawiony śmiałości. Bardzo zabawny był też oczywiście, jak zawsze — Walter. Miły aktor Ruskowski wywiązał się dobrze ze swego zadania, chociaż wielkiego pola do popisu nie miał. Bardzo dobrze zagrała rolę namiętej Angielki Różańska, Skalska i Sokołowska w roli zdradzanych i zdradzających... teoretycznie żon miały obydwie dużo igrasce farsowego temperamentu. Przedstawienie całe ma dobre tempo — rzeć nie do pogardzenia w tego typu widowiskach. A. Chor.

„DNI KOLONJALNE” W RADJO O WOLNY DOSTĘP POLSKI DO SUROWCÓW KOLONJALNYCH

Podobnie jak w roku ubiegłym, Liga Morska i Kolonialna organizuje na terenie całej Polski „Dni Kolonialne” na przestrzeni tygodnia od dn. 7 do 13 kwietnia. Hasłem i myślą przewodnią „Dni Kolonialnych” jest uzyskanie dla Polski wolnego dostępu do surowców kolonialnych, zwłaszcza w Afryce, jako geograficznie najdogodniejszej.

W akcji Ligi Morskiej i Kolonialnej żywy udział przyjmuje Polskie Radio, organizując szereg następujących audycji:

Na wstępie, w dniu poprzedzającym tygodniu kolonialny, przemówienie okolicznościowe pod hasłem „Żądamy kolonii” wygłosił prezes Ligi Morskiej i Kolonialnej gen. Kwaśniewski.

Dzisiaj o godz. 16.50 — pogadanka na temat „Walka o surowce” w opracowaniu dyr. Jana Dębskiego. O godz. 22.15 koncert orkiestry Marynarki Wojennej z Gdyni.

Dn. 10.4 o godz. 17.00 organizuje Polskie Radio audycję słowno-muzyczną „Na dalekich morzach”, w opracowaniu Janusza Stępcowskiego.

Dn. 12.4 o godz. 19.50 dr. Rosiński wygłosi pogadankę p. t. „Polsce potrzeba surowców”.

Dn. 13.4 o godz. 12.03, w audycji południowej prof. St. Sumiński wygłosi pularną pogadankę o emigracji polskiej. Program radiowy zakończy w tym dniu o godz. 16.15 „Wieńciec pieśni pomorskich” w wykonaniu chóru i orkiestry z Bydgoszczy.

„BIAŁE RÓŻE”

Wybór odpowiedniego filmu na Wielki Tydzień, to sprawa niezwykle doniśla i trudna. Kwestja ta jest jednak najczęściej przez Dyрекcję kin niedostatecznie doceniana, mimo, że widzowie rekrutują się w większości ze sfer katolickich.

Niezwykle szczęśliwy wybór filmu dokonała w tym roku Dyрекcja kina „Roma”. Już w piątek na ekran „Roma” wszedł wzruszający do głębi dramat religijny p. t. „Białe Róże”. W filmie tym, uznawanym za jedno z najpiękniejszych dzieł kinematografii francuskiej, w sposób wyjątkowo interesujący uwidniana jest wiara i miłość na tle kultu do św. Teresy od Dzieciątka Jezus.

Bohaterowie tego filmu są ludzie o gorących sercach, szczerze kochający i zdolni do największych poświęceń i imnie miłości i dla dobra bliźniego.

Treść obrazu zmusza nawet najbardziej niewierzące osoby do poważnych refleksji nad zagadnieniami wiary, osoby są wierzące oglądać ten film, nie mogą się powstrzymać od szczerzego wzruszenia i łez.

Należy się spodziewać, że „Białe Róże” będą się cieszyły w okresie Wielkiego Tygodnia olbrzymim powodzeniem wśród publiczności katolickiej.

DZIŚ PREMIERA „NIEWINIĄTEK” W TEATRZE KAMERALNYM

Teatr Kameralny występuje z premierą głośnej sztuki pióra Amerykanki Lillian Hellman „Niewiniątka” dzisiaj 9 kwietnia. Zapowiedź tej sztuki wzbudziła wielkie zainteresowanie. „Niewiniątka” ukaza się w opracowaniu reżyserskim Ireny Grywińskiej, która również gra jedną z ról głównych. Obsada głównych ról tworzą: Biesiadecka, Polańska, Wierzejska, Sokołowska, Bartówna i Liedtke.

Spółka złodziejska więźnia ze strażniczką Półtora roku za okradanie „współlokatorów”

Niezwykłą sprawę rozpatrywał wczoraj warszawski Sąd Apelacyjny.

Przed rokiem na terenie więzienia karnego w Łomży zaczęły wydarzać się kradzieże. Kilkakrotnie okradzeni zostali z zapasowej bielizny i garderoby więźniowie polityczni, którzy jak wiadomo mają prawo posiadać własną odzież.

Podjęcie śledztwa w sprawie kradzieży kilkakrotnie karanego złodzieja, pozostało jednak zagadką, co Michniewski robi ze skradzioną garderobą.

Wzięty w krzyżowy ogień śledztwa Michniewski przyznał się do kradzieży, lecz oświadczył, że do przestępstwa namówiła go strażniczką więzienną Mackiewiczową, która też łupy wynosiła z więzienia.

Początkowo cała ta historia wydała się nieprawdopodobną, tem bardziej, że Mackiewiczowa pracuje w więzienictwie od lat 17-tu i cieszyła się dobrą opinią. Po bliższym zbadaniu okazało się, że na terenie więzienia krążyła plotka, iż Michniewski był kochankiem Mackiewiczowej.

Świadkowie zeznali też, że dwukrotnie widzieli jak strażniczka brała jakieś paczki od Michniewskiego.

Sąd Okręgowy uznał winę obojga oskarżonych za udowodnioną i skazał ich na karę po półtora roku więzienia.

W apelacji adw. Juljusz Kanarek, obrońca Mackiewiczowej przeprowadził tezę, iż Mackiewiczowa padła ofiarą zemsty ze strony więźnia.

Sąd podzielił wywody obrońcy i Mackiewiczową uniewinnił. Co do drugiego oskarżonego Sąd Apelacyjny zatwierdził wyrok, opiewający na półtora roku więzienia.

Polski balet reprezentacyjny w Teatrze Wielkim

Przedwzrostkiem zanotujemy najważniejsze spostrzeżenie. Polski Balet Reprezentacyjny tak, jak go ujrzelimy obecnie w teatrze Wielkim różni się od stalego zespołu baletowego tegoż teatru (z którego zresztą sam pochodzi) jedną wielką zasadniczą cechą. Przed Niżyńską ci sami tancerze i tancerki byli powiedzmy sobie otwarcie — rzemieślnikami tańca. Dziś to już wszyscy — artyści tańca.

Pisałem już kilkakrotnie o tych wszystkich baletach. Chcę moje wrażenia nadsyłać z Paryża i Londynu uzupełnić spostrzeżeniem, że cały zespół na warszawskiej premierze tańczył lepiej, niż kiedykolwiek zagranicą. Miał tu temu bodźca niemałego. Z niepojętych powodów, których należy chyba szukać głęboko w zakamarkach zbrocznej naszej psychiki, ten polski zespół, tańczący arcydzieła muzyki polskiej w sprawie dekoracyjno - kostjumowej polskich malarzy i w układzie znakomitej, wręcz genialnej baletmistrzynie polskiej, przybył tu, jak na grunt obcy, niemal wrogi. Zrozumiał to i tem bardziej pragnął zwyciężyć. Udało

mu się to w zupełności.

Najgoręcej oklaskiwano utanczony koncert a-moll Szopena, przezywając go huraganami braw nawet w czasie akcji. Sławska, będąca w swej chyba szczytowej formie zdumiewała wysokością skoków, niemal przeczących prawu ciężenia. Taniec jej był nie tylko idealnie precyzyjny i misternie wyczelowany. Był uduchowiony wyrazistą mimiką. Był przepojony poetyckim liryzmem. Był tem, czem naprawdę taniec być powinien.

Doskonale w swoim rodzaju typ klasycki przedstawia Juszkiewiczówna.

W drobniejszych partjach znakomicie tańczyły: Gliniecanka i Kamińska oraz Wolska i Pokrzywińska, którą nareszcie doceniono, powierając jej odpowiedzialniejszą partję.

W „Baśni krakowskiej” na szczególne podkreślenie zasługuje istny heroizm Gliniecanki. Podczas jednego z ostatnich występów niemieckich naciągnęła sobie ścięgna. Widziałem ją, jak ledwo chodziła, kula-

ła. Ale... jedynie do chwili, gdy wstąpiła na scenę. Jakż to dziwny czar tej sceny. Uzdrawia. Koi. Tańczyła, jak gdyby była najzdrowsza.

Również Kamińska tańcząca we wszystkich trzech baletach, jedyną z solistek przetrwała całe tournée do samego końca, choć także nekana najrozmaitszymi dolegliwościami.

„Pieśń o ziemi” również zyskała na sprawności i składności. Jest promiennym, słonecznym hymnem ku czci folkloru tanecznego w najlepszym tego słowa znaczeniu. Tu znów Sławska okazała się bardzo przydatną. Godnym jej partnerem był Konarski, który rozwinął się w krótkim czasie na znakomitego tancerza. Ktoby to się spodziewał jeszcze przed rokiem, że Konarski potrafi tak zatańczyć i tak zagrać mimicznie, jak to uczynił w „Baśni krakowskiej”? I kto to wyłowil z zespołu Marciniaka, który jest dziś najlepszym tancerzem charakterystycznym w Polsce? Polski Balet Reprezentacyjny, stworzony przez dyr. Szymaną, a kierowany przez Bronisławę Niżyńską. Tan.

Radjo

SOBOTA, 9 kwietnia

6.15 „Kiedy ranne wstają zorze. 6.20 Gimnastyka. 6.40 Muzyka z płyt. 7.00 Dziennik poranny. 7.15 Muzyka z płyt. 8.00 Audycja dla szkół. 11.15 Audycja dla szkół. 11.57 Sygnal czasu. 12.03 Audycja południowa. 15.30 Wiadomości gospodarcze. 15.45 Teatr Wyobraźni. 16.15 Koncert z Katowic. 16.50 Pogadanka aktualna. 17.00 Higiena w dawnych czasach — pogadanka — wygl. Jan Straszewski. 17.15 Recital fortepianowy Pawła Lewieckiego. 18.00 Wiadomości sportowe. 18.10 Pogadanka społeczna. 18.15 Muzyka lekka. 18.35 Audycja dla wsi. 19.00 Audycja dla Polaków zagranicą. 19.50 Pogadanka aktualna. 20.00 „Fiolet z Montmartru” — operetka w 3-ach aktach Emeryka Kalmana. W przerwie Dziennik wieczorny i Pogadanka aktualna. 22.00 „Prośby i rozkazy” — skecz Ursyna. 22.15 Koncert Orkiestry Marynarki Wojennej. 22.50 Ostatnie wiadomości dziennika wieczornego, Przeglad prasy i Komunikat meteorologiczny.

Sobota, 9 kwietnia
15.45 „Baśni o siedmiu krakach” — słuchowisko dla dzieci.
20.00 „Fiolet z Montmartru” — operetka Kalmana.
22.00 Skecz.
22.15 Orkiestra Marynarki Wojennej.

WARSZAWA II (Mokotów)

13.00 Koncert popularny z płyt. 14.00 Parę informacji. 14.10 Koncert rozrywkowy. 15.00 Pogadanka aktualna. 15.10 Wiadomości sportowe. 15.15 1000 taktów muzyki w wyk. zespołu Stefana Rachonia. 18.00 Muzyka lekka. 18.30 Recital śpiewaczy Ady Witowskiej-Kamińskiej. 18.55 Koncert rozrywkowy. 19.55 Życie kulturalne stolicy. 22.00 Kwadrans poezji. 22.15 Koncert kameralny. 23.05 Muzyka lekka i taneczna.

PROGRAM AUDYCYJ STACJI KRÓTKOFALOWYCH

24.00 1. Dziennik w języku polskim i angielskim. 2. Polska Kapela Ludowa Feliksa Dzierżanowskiego. 3. Wiosenne polowania w Polsce — pogadanka Jerzego Dylewskiego. 4. Koncert muzyki lekkiej. 5. „Wychowanie fizyczne w Polsce” (CJWF) — pogadanka w języku angielskim — Anny Kowalskiej. 6. „Pomorze” — audycja słowno - muzyczna w oprac. Z. Bogusławskiej. 7. Omówienie programu w języku polskim i angielskim. 8. Muzyka lekka.

NIEDZIELA, 10 kwietnia WARSZAWA I (Raszyn)

8.00 Sygnal czasu i pieśń „Bogarodzica 8.05 Dziennik poranny. 8.15 Audycja dla wsi. 9.00 Transmisja nabożeństwa z kościoła św. Krzyża w Warszawie. 11.30 Transmisja ze Szkoły Pracy Społecznej w Cieszynie. 11.57 Sygnal czasu i hejnał z Krakowa. 12.03 Poranek symfoniczny. 13.00 Przeglad kulturalny. 13.10 „Peregrynacja do Ziemi Świętej”. 13.30 Muzyka obiadowa. 14.45 Audycja dla wsi. 15.45 Wszystkiego po trochu — audycja dla dzieci. 16.05 Utwory muzyczne. 16.45 „Amer — ponury cień Sahary” — opowieść mówiona. 17.00 „Na dalekich morzach”. 17.50. Chwila Biura Studiów. 18.00 Audycja muzyki regionalnej. 19.00 Teatr Wyobraźni: „Pokłon za zwycięstwo”. 19.30. Przemówienie ministra Komunikacji Juljusza Ulrycha do kolejarzy. 19.40 Arje operetkowe w wyk. polskich śpiewaków (płyty). 20.40 Przeglad polityczny. 20.50 Dziennik wieczorny. 21.00 Wiadomości sportowe. 21.15 Opowieść o Beethovenu. 22.50 Ostatnie wiadomości dziennika wieczornego, komunikat meteorologiczny.

NIEDZIELA, 10 kwietnia

9.00 Nabożeństwo. Kazanie ks. arcybiskupa J. Teodorowicza. 11.30 Transmisja ze Szkoły Pracy Społecznej w Cieszynie. 13.30 Muzyka obiadowa. 18.00 Muzyka religijna. 19.00 „Pokłon za zwycięstwo” — słuchowisko. 21.15 Opowieść o Beethovenu (audycja ostatnia).

WARSZAWA II (Mokotów)

14.45 Rapsodie z różnych stron Europy (płyty). 16.00 Feljeton aktualny. 16.10 Zespół salonowy. 22.00 Muzyka lekka (płyty). 24.00 Gaetano Donizetti „Napój miłosny” — opera.

PROGRAM AUDYCYJ STACJI KRÓTKOFALOWYCH

SPW. Fała 22 m. 13.6 Mc. SPD. Fała 26.01 m. 11.5 Mc. 24.00 (Czas środk-europ.). 1. Dziennik w języku polskim i angielskim. 2. Co slychać w sporcie polskim — pogadanka w języku angielskim. 3. Chwila dla dzieci. 4. Pogadanka aktualna. 5. Mira Grelchowska śpiewa piosenek dziecięcych. 6. Gawęda ze słuchaczami w języku angielskim. 7. Polskie pieśni i utwory na altówkę. 8. „Latający diabeł” — nowela. 9. Polska Kapela Ludowa.

Złóż ofiarę na Pomoc Zimową Konto P.K.O. 70201

Imponująca koncentracja

Związku Strzeleckiego w Gorzkowicach

(Od naszego korespondenta)

W dniu 3 bm. w Gorzkowicach odbyła się manifestacja propagandy Związku Strzeleckiego. Oddział Z. S. w liczbie 28 junaków umundurowanych z bronią wyglądały wspaniale. Pod dowództwem Komendanta pchr. Latochy, Oddział Z. S. przemarszerował na rynek, gdzie odebrał raport Komendanta Powiatu Z. S. por. Mieczysław Michalski. Następnie na maszt wciągnięto flagę organizacyjną, Oddział sprezentował broń. Na niektórych domach pojawiły się flagi państwowe. Po raporcie po maszerowali do kościoła na nabożeństwo.

Po nabożeństwie poseł Dominik Dratwa w sali Straży Pożarnej wygłosił okolicznościowe przemówienie, którego zebrani wysłuchali w skupieniu i powadze. Olbrzymia sala wypełniła się po brzegi publicznością. Pan poseł w przeszło godzinnym przemówieniu zobrazował położenie Polski jako Państwa, Jej znaczenie w świecie. Znaczenie P. W. wśród młodzieży. Jak się odbywa przysposobienie młodzieży poza granicami, a u nas że potęgą państwa wzrasta równocześnie z wrotem przygotowania młodzieży, że zdrowa młodzież tworzy zdrowy naród z którego znów powstaje silny i odporny na różne choroby i niedomagania organizm państwowy. Jeżeli chcemy żyć w spokoju, to musimy być przygotowani do wojny, a znów, żeby być przygotowanym do wojny, to musimy wszystkie swoje kaprysy i różne zachcianki odsunąć od siebie, a wszystkie siły i zdrowie skupić i porządkować dla jednego wspólnego celu, którym jest Państwo. Mamy dobrych wodzów, dobrze zorganizowaną i wyposażoną armię, wyszkolone rezerwy, ale wojskowe przygotowanie młodzieży szwankuje. Dlatego na młodzież musimy zwrócić uwagę, bo od niej zależy nasze istnienie, jako narodu i państwa. Trzeba młodzież zorganizować, wychować na wzorowych obywateli, zachęcić do pracy i przy każdej okazji, jaka się nadarzy, pomagać.

W Polsce przysposobieniem wojskowym zajmuje się Związek Strzelecki, lekceważony bez najmniejszego uzasadnienia przez część skłóconego społeczeństwa. Przez lekkie traktowanie Strzelców wyrządza się krzywdę narodowi i osłabia się dusze rwącej do czynu młodzieży. Jest to choroba groźna, lecz uleczalna. Chorobę tę musimy poddać gruntownemu leczeniu i zaradki jej wytyczyć, by się nie rozmnążyła, a mundur strzelecki otoczył należną opieką.

Na zakończenie p. poseł apelował do zebranych, aby dzień 3 kwietnia naprawdę był przełomowym w panujących na terenie Gorzkowic stosunkach i radykalnie usunął nurtując zło, które jako szkodnik nie może mieć opieki wśród narodu, a

siadającego z państwami o różnych utrojach i zabarwieniach politycznych, a cychających na zabór słabych. Polskę nie stać na słabość. Musimy być silni i będziemy.

Zebrani dtugotrwałymi oklaskami dziękowali p. postowi Dratwie za piękne i rzeczowe przemówienie, które było tak potrzebne dla Gorzkowic. W czasie przemówienia rozdawane były wśród publiczności ulotki, traktujące o roli Związku Strzeleckiego w Polsce, zaś po przemówieniu Komendant rozdał kilkadziesiąt numerów tygodnika „Strzelec”.

Żeby godnie uczcić ten ważny dzień Komendant Oddziału p. Latocha zaprosił do współpracy szereg osób z Gorzkowic. Postanowiono specjalną opieką otoczyć istniejący Oddział Strzelecki, popierać go moralnie i finansowo, urządzić ognisko, zaprenumerować więcej pism, zorganizować wycieczki, przebudować strzelnicę i postawić wychowanie obywatelskie, oraz na odpowiednim poziomie.

Snop.

Pod adresem władz samorządu miejskiego

Dzięki twórczej inicjatywie i niestrudzonej pracy rady miejskiej p. Adolfa Krügera, Piotrków zyskał w północnej części miasta nową dzielnicę. Powstał tam kompleks nowoczesnych domów, a ulica Adama Mickiewicza stanowi jedyną z coraz więcej uczęszczanych miejsc spacerowych.

Dziwnie natomiast jest stanowisko władz samorządu miejskiego, które tak ruchliwą dziś dzielnicę traktują zbyt po macoszemu. Należy podkreślić, że ulica Mickiewicza, jak również i przyległe nie posiadają kanalizacji, szczególnie zaniebaną jest ulica Promenada, która w dniu deszczowe zamienia się wprost w błota Pińskie, gdzie nie można ani przejść ani przejechać. Natomiast w dniu słoneczny na Promenadzie unoszą się tumany kurzu, zamieniając tę dzielnicę w istną Saharę.

Czas najwyższy, aby czynnik samorządu miejskiego zainteresowały się bliżej tą zaniebaną dzielnicą i wreszcie w nadchodzącym sezonie przeprowadziły nowoczesne i niezbędne inwestycje.

Akcja zimowej pomocy bezrobotnym w Piotrkowie

W związku z organizowaniem dla Piotrkowa kredytów na roboty publiczne i poważnego zmniejszenia liczby zatrudnionych — Komitet Niesienia Pomocy Zimowej Najbiedniejszym opiekuje się jeszcze 700 żywciami rodzin, którzy korzystać będą z akcji doraźnej pomocy do 30 b.m.

Osobiste

Prezes piotrkowskiego Koła Legii Inwalidów Wojennych Wojsk Polskich im. gen. Sowińskiego p. Marian Stankiewicz, wybrany został do Zarządu Głównego tej organizacji w Warszawie.

Na budowę szkoły powszechnej w Piotrkowie

Sprawa budowy szkoły powszechnej w Piotrkowie jest zagadnieniem palącym, która znalazła bardzo duże zrozumienie w sferach społecznych naszego miasta. Grono pań wychowawczyń Gimnazjum żeńskiego Zrzeszenia przy wydatnej pomocy Komitetu Rodzicielskiego podjęło akcję gromadzenia funduszy na budowę nowej szkoły powszechnej w Piotrkowie, urządzając rozmaite imprezy.

Ostatnio uczennice i uczniowie szkoły powszechnej przy tym gimnazjum pod niezmordowanym kierownictwem pań wychowawczyń odegrały 3-aktową sztukę p.t. „Laleczka z saskiej porcelany”. Sztuka była grana 2 razy i z obu przedstawień czysty dochód przeznaczony został na budowę szkoły powszechnej.

Należy tu podkreślić wielkie zrozumienie sprawy i wielką ofiarność rodziców dzieci-aktorów, którzy własnym kosztem sprawili imkostiumy, potrzebne do sztuki. Wartość niektórych kostiumów oceniana była na 50 zł. Udział dzieci w sztuce brało około 100.

Radiofonizacja szkół w pow. Piotrkowskim

Na terenie Bełchatowa, dzięki wydatnemu poparciu Komitetów Rodzicielskich i Zarządu Miejskiego, przeprowadzona została całkowita radiofonizacja tamtejszych szkół powszechnych. Każda szkoła powszechna w Bełchatowie posiada obecnie radioodbiornik.

Jest to pierwsza na terenie powiatu piotrkowskiego miejscowości, w której wszystkie szkoły powszechne zostały całkowicie radiofonizowane, wyprzedzając pod tym względem nawet Piotrków.

Z amatorskiej sceny

1 Oddział Piotrkowskiej Straży Ogniowej pod komendą Naczelnika Janusza Kuczberskiego i jego zastępcy p. Szurka produkuje nie tylko pod względem wykszolenia i sprawności, ale rozwija również akcję kulturalno-artystyczną. Zorganizowane kółko amatorskie urządza w pierwszy dzień Wielkiejnocy przedstawienie doskonałej sztuki Krumłowskiego p. t. „Bosa Królowna”. Należy się spodziewać, że szerokie koła społeczeństwa poprą tę imprezę artystyczną, tym bardziej, że dochód przeznaczony jest na cele kulturalno-oświatowe.

Na święta piękne sztuczne kwiaty ul. Polna 5-4.

Potworne morderstwo w Piotrkowie

15-letni chłopiec zamordował 5-letnią dziewczynkę

W budce ogrodnika przy ul. 1-go Maja 19 w Piotrkowie dokonano makabrycznego odkrycia. Mianowicie pod grubą warstwą siana i ziemi znaleziono zwłoki 5 letniej dziewczynki, jak wykazało późniejsze dochodzenie córki biednego robotnika — Teresy Gieratówny. Dochodzenie policyjne ustaliło, że dziewczynka została za morderowana. Zbrodniczego czynu dokonał 15 letni chłopiec, Zbigniew Wojtania, który posiadał opinię nienormalnego.

Wojtanię aresztowano i ze względu na jego stan umysłowy poddano go badaniom psychiatrycznym. Młodociany morderca stanie przed sądem okręgowym w Piotrkowie, gdzie będzie w najbliższych dniach odpowiadał za swój potworny czyn.

Sprawa ze względu na swe podłoże budzi ogromne zainteresowanie wśród wszystkich sfer społeczeństwa piotrkowskiego.

Sklep spożywczy

do sprzedania na dobrych warunkach. Informacje w Administracji „Dziennika Narodowego”.

Kupię dom czynszowy

w Piotrkowie. Oferty z wykazem dochodu i lokatorów, oraz z dokładnym podaniem ciężarów, składać w Administracji „Dziennika Narodowego” ulica Słowackiego 28, parter.

Dom do sprzedania

z ogrodem owocowym przy ul. Nowy Świat 12 po przystępnej cenie. Wiadomość: ul. Wolborska 7, sklep.

Kolonie wzbogacają narody

Aresztowany zabójca przyznał się do potwornego czynu i oświadczył że dziewczynkę zwał do ogrodu, gdzie po krótkiej rozmowie rzucił się na nią i uduśli, a następnie celem zamaskowania zwłoki bestialsko zamordowanej dziewczynki ukrył w budce ogrodnika, przykrywając je ziemią i sianem.

HIGIENA — TO ZDROWIE

Wielu higienistów twierdzi, że jedynie mechanicznie wykonane opakowanie proszków daje gwarancję całkowitej higieny.

MASZYNOWO — BEZ DOTYKU RĄK

wykonane proszki „Migreno-Nerwosin” z KOGUTKIEM (nowe opakowanie) DAJĄ TĘ GWARANCJĘ. Dbając więc o własne zdrowie, żądajcie proszków z KOGUTKIEM tylko w MECHANICZNIE WYKONANYCH TOREBKACH, gdyż dzięki temu unikniecie narażenia zdrowia na przykre niespodzianki.

Zamieniamy stare odbiorniki NA NOWOCZESNE SUPERHETERODYNY

Do nabycia w firmie IRENEUSZ LUFT. Piotrków, ul. Słowackiego 1. Tel. 14-95.

Dzisiaj wielce emocjonujący film p.t.

Książę i żebrak

z Erol Flynnem w roli głównej
Nowoczesne dzieło kinematografii filmowej

Popołudniówka „Zabronione szczęście”
Początek o godz. 5 w święta o 3 po poł. Ceny zwykle

Redaktor i Wydawca: TOMASZ PLUTA.

Drukarnia „Krajowa” Piotrków, Sienkiewicza 14, tel. 13-31.

Co warte byłyby pieniądze, gdyby nie można za nie kupić baranków cukrowych i czekoladowych, mazurków i tortów u **F. TENSZERTA**